

LEADER OOST-GRONINGEN

Alle projecten van 2019

jaaroverzicht projecten LEADER

2019

Europese Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

LEADER
OOST-GRONINGEN

LEADER Oost-GRONINGEN IS VOORLOPIG NOG NIET KLAAR!

Tijdige herschikking van middelen nodig

In 2019 hebben wij geconstateerd dat de belangstelling voor projecten in het kader van LEADER onverminderd groot is gebleven. En nog belangrijker, uit het aantal projectaanvragen voor subsidie blijkt dat de drang om te investeren in het gebied nog altijd erg groot is. In deze tijd van economische hoogtij is het belangrijk dat dergelijke investeringen gedaan worden, ook als daar soms een financieel duwtje in de rug voor nodig is. Door de vele aanvragen en de goede projectvoorstellen hebben wij deels pas op de plaats moeten maken. Het budget voor projecten in het Europese traject is niet langer toereikend gebleken om alle goede projecten te kunnen honoreren. En dat voelt niet goed. Zeker niet als uit evaluaties blijkt dat LEADER nergens in Nederland zo goed scoort als in ons gebied. Met nog één jaar in deze programmaperiode voor de boeg, spreek ik de wens uit dat er tijdig een herschikking van middelen plaatsvindt. Het is inmiddels geen geheim meer dat de nieuwe periode vanwege vertraging van de besluitvorming door de Europese Commissie niet naadloos zal aansluiten op de huidige periode. Mijn vrees is dat een lange tussenperiode zonder LEADER-programma, de energie en het enthousiasme in de regio zal doen neerslaan. Hierom is een transitieperiode met nieuw (Europees) geld noodzakelijk. Gelukkig hebben ons al signalen bereikt dat er een transitieperiode zal komen voor het overkoepelende plattelandsontwikkelingsprogramma. Aan ons in Oost-Groningen, maar ook aan de andere Nederlandse LEADER-gebieden nu de taak om te zorgen dat ook LEADER hierin wordt opgenomen. Onze oogst aan projecten van 2019 kunt u in dit magazine lezen. Een goede oogst, zeker als u daarbij in gedachten houdt dat er ook enkele projecten zijn afgewezen vanwege te weinig budget. Al met al toont deze ruime en kwalitatief goede oogst aan dat LEADER in Oost-Groningen nog lang niet klaar is. Er zit nog genoeg élan!

Sipke B. Swierstra
Voorzitter van de LEADER-Actiegroep en burgemeester van Veendam

INHOUDSOPGAVE

ALGEMEEN

Investeren in het gebied doen we sámen	4
Oost-Groningen, Drenthe en de rest van Europa	5
Nationaal strategisch programma Landelijke LEADER-dag	6
Elard	6
Namen van de leden van de stuurgroepen en de LAG	7
Drie hoofdthema's	8
<i>Economische impuls</i>	
<i>Vergroten van sociale cohesie</i>	
<i>Uitbreiden van toeristische infrastructuur</i>	
Colofon	46

INTERVIEWS

Grafisch bedrijf De Bruin	12
<i>Erik de Bruin</i>	
Opzetten evenementenbedrijf	16
<i>Antoinette Potgieter</i>	
Metamorfose pleinen Veendam	20
<i>Janine en Eildert Kielman</i>	
Waterskibaan Veendam	24
<i>Gerard Eijkelhof</i>	
Schoenservice Brokschmidt	28
<i>Petra en Gert Brokschmidt</i>	
De Zuivelmand	32
<i>Janneke Tielemans</i>	
Borgesius Group	36
<i>John en Goedhart Borgesius</i>	
Van likeurfabriek naar wooncentrum	42
<i>Leo Janson</i>	

NIEUWE PRODUCTLIJN
VOOR VIKa KUNSTSTOF
pg. 35

DOORONTWIKKELING
CAMPING DE KAPSCHUUR
pg. 10

BEACHVELDEN IN
STADSKANAAL
pg. 41

PROJECTEN

	pagina:
Arboretum en voedselbos in Blijham	9
Doorontwikkeling Camping de Kapschuur	10
Herbestemming verwaarloosd horecapand in Onstwedde	11
Het verduurzamen van het sportpark van VV Musselkanaal	11
Medicinale CBD-Olie van farmaceutische kwaliteit	14
Lagere energierekening voor Tennisclub Veendam	14
Eerste aanzet naar een Eco-dorp op terrein oude aardappelzetmeelfabriek	15
Professionalisering brouwerij Westerwolde	15
Opzetten kaasmakerij Nieuwolda	18
Bedrijfsuitbreiding met productie- en verkooptak voor lampen van aardappelzetmeel	18
Spelen voor oudere kinderen in Winschoten	19
Verplaatsing terras horecazaak Veendam	22
Nieuwe accommodaties voor camping Zomers Buiten	22
Lekker Bakkie breidt uit	23
VV Wedde pakt energieverbruik aan	23
Uitbreiding bootverhuur Beerta	26
Uitbreiding activiteiten en verduurzaming zorgboerderij de Spinberg	26
Nieuwbouw en nieuwe machine Drenth Holland	27
Baanverlenging, veegmachine en overkapping voor kantine ijsbaan Scheemda	27
Toeristische doorontwikkingen Camping Buiten Wedde	30
Markante boerderij wordt luxe vakantieaccommodatie	31
Bedrijfsontwikkeling metaalbedrijf LOCOME	31
Monument voor verzetsfamilie Stadskanaal	34
Aanschaf LED-verlichting tennisclub Oude Pekela	34
Nieuwe productlijn voor Vika Kunststof	35
Restauratie markant pand Veendam	35
Nieuwbouw buurthuis voor Ganzedijk en Hongerige Wolf	38
Van peuterzaal naar therapiecentrum	38
Culturele en muzikale broedplaats voor Winschoten	39
Aanpassing openbare inrichting rond MFA Meeden	39
Verduurzaming tennisvereniging Veendam	40
Nieuw speel- en ontmoetingsplek CBS Maranatha	40
Beachvelden voor sportverenigingen en scholen in Stadskanaal	41
Creëren werkruimte en herbestemming rijksmonument Bellingwolde	43
Aanleg baan voor Adventure Golf	43
Moderniseringsslag 'De Riggel'	44

INVESTEREN IN HET GEBIED DOEN WE SÁMEN

45 GESUBSIDIEERDE PROJECTEN INVESTEREN RUIM 7 MILJOEN

Het Europese subsidieprogramma LEADER is bedoeld voor regio's waar de economie en sociale voorzieningen een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Inwoners, bedrijven, gemeenten, instellingen en verenigingen kunnen projectvoorstellen indienen met een subsidieverzoek. Zo verbeteren we daar de leefbaarheid en economie. De LEADER-regio Oost-Groningen bestrijkt het gebied van de gemeenten Oldambt, Menterwolde, Veendam, Pekela, Westerwolde en Stadskanaal. 2019 was het vierde jaar van de huidige vijf jaar durende LEADER-periode. In dat jaar kregen hier 45 projecten LEADER-subsidie.

Grotere investering

Het doel van de LEADER-subsidie is dat er meer in het gebied wordt geïnvesteerd dan alleen het subsidiebedrag. Daarom is één van de eisen voor financiering dat de LEADER-bijdrage maximaal 40% van de gehele projectkosten dekt. Er moeten dus ook andere financiers of eigen middelen worden ingezet. Dit geeft de garantie dat er uiteindelijk fors meer in het gebied wordt geïnvesteerd dan enkel de LEADER-bijdrage. Oost-Groningen voert deze doelstelling iets verder door dan de meeste LEADER-gebieden. Bijzonder aan Oost-Groningen is dat de betrokken gemeenten én de provincie Groningen elk het totale regio-bedrag van LEADER verdubbelen.

Gemeenten en provincie doen mee

Over de gehele periode van 5 jaren in totaal (2016-2020) is voor Oost-Groningen vanuit LEADER 3,5 miljoen euro beschikbaar. Met de extra bijdragen van de gemeenten en provincie komt de regio

hierdoor op een bedrag van 10,5 miljoen over de genoemde 6 jaar. Drie keer zoveel dus. In 2019 is door LEADER, gemeenten en provincie voor een totaal € 1.777.957,69 in projecten geïnvesteerd. In tabel 1 is te zien welke bedragen hiernaast nog in 2019 door andere partijen in het gebied zijn geïnvesteerd.

Drie thema's

Om in aanmerking te komen voor een LEADER-subsidie moet een project effect hebben op één of meer van de vooraf vastgestelde thema's. Voor de huidige LEADER-periode zijn dat economische impuls, sociale cohesie en toerisme. Deze thema's blijven van 2016 t/m 2020 de speerpunten. De 45 goedgekeurde projecten kregen bijna 1,8 miljoen euro LEADER-subsidie (inclusief bijdragen van gemeenten en provincie) en investeerden in totaal ruim 7 miljoen euro in de economie en de leefbaarheid van Oost-Groningen. Onderstaande tabel geeft de precieze bedragen.

Europese bijdrage	provinciale bijdrage	gemeentelijke bijdrage	derden-aandeel*	totaal subsidie	totale investering
€ 525.000,00	€ 626.478,34	€ 26.479,35	€ 5.463.105,08	€ 1.777.957,69	€ 7.116.062,77

*Het derden-aandeel is het aandeel in de financiering van de projecten door andere financiers dan LEADER. Bijvoorbeeld de eigen bijdragen van bedrijven, instellingen of verenigingen en subsidies van andere verstrekkers.

Tabel 1: Verdeling van LEADER-bijdragen en het aandeel van derden in 2019

Aanvragen en projectgroep

Laagdrempeligheid en initiatieven vanuit de samenleving vormen de kracht van LEADER. Alle inwoners, ondernemers en organisaties kunnen een aanvraag indienen voor een project. En wie wil kan het project voorbespreken of hulp krijgen bij de subsidieaanvraag. Speciaal hiervoor is het plattelandshuis Oost-Groningen in Winschoten opgericht als aanspreekpunt midden in het LEADER-gebied. De medewerkers daar zijn verenigd in een projectgroep die de aanvragen coördineert. Zij kunnen goed en gericht adviseren over de beste insteek van het project. Aanvraagformulieren en contactinformatie zijn te vinden op www.leaderoostgroningen.nl.

Steungroep en LAG

Er zijn twee aanvraagsporen voor LEADER-subsidie. Aanvragen voor een bijdrage onder de € 25.000,- gaan via het nationale spoor, aanvragen vanaf € 25.000,- tot het subsidieplafond van € 100.000,- gaan via het Europese spoor. Elke aanvraag begint

bij één van de drie regionale steungroepen. Zij bekijken en beoordelen het plan eerst. Binnen Oost-Groningen zijn daarvoor drie steungroepen opgericht: Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën. De steungroepen worden gevormd door mensen die wonen en/of werken in de regio en medewerkers van de betrokken gemeenten en de provincie. Als een project in de steungroep is goedgekeurd, gaat het door naar de LEADER-ActieGroep, de LAG. Deze geeft een zwaarwegend advies aan Gedeputeerde Staten die uiteindelijk het definitieve besluit nemen over het toekennen van de subsidie. De LAG beslist over de projecten uit het hele gebied van Oost-Groningen en wordt gevormd door leden van de afzonderlijke steungroepen.

De medewerkers van het plattelandshuis in Winschoten in 2019. Van links naar rechts: Jarne Heuff, Johann Schulte, Suzanne Lammersen, Daisy Jansen en René Pertou.

OOST-GRONINGEN, DRENTHE EN DE REST VAN EUROPA

Uitwisseling van ervaringen, de blik verbreden en simpelweg kennis vergaren: een bezoek tussen andere LEADER-regio's in binnen en buitenland levert voor beide kanten veel op. Zowel de bezoekende als de ontvangende partij heeft er veel aan. Ook samenwerking tussen regio's is zo'n situatie van wederzijds voordeel. Hiermee vergroten we bijvoorbeeld de arbeidsmarkt en verbinden we inwoners met elkaar over de lands- en regiogrenzen heen. LEADER Oost-Groningen heeft in 2019 actief (mee)gewerkt aan verschillende uitwisselingscontacten en samenwerking. Zowel in binnen- als buitenland.

Uitwisseling met Oostenrijk

Drie Oostenrijkse LEADER-regio's hebben het wederzijdse voordeel van LEADER-bezoek ter harte genomen. Een delegatie van burgemeesters en maatschappelijke LEADER-leden uit de Oostenrijkse streken: Mühlvierteler Kernland, Eferding en Vöcklabruck is afgereisd naar Oost-Groningen en Zuidoost en Zuidwest Drenthe. De focus? Fietsen. En dan met name het stimuleren daarvan. De drie Oostenrijkse regio's hebben de ambitie om meer inwoners op de fiets te krijgen voor het woon-werkverkeer. Zij willen LEADER-projecten gebruiken voor een verhoging van 5% naar 10% woon-werk fietsers in 10 jaar. Groningen en Drenthe hebben op dit gebied de nodige voorbeelden in huis om te laten zien. In deze regio's kunnen de bezoekers zowel het woon-werkverkeer in de stad als in het landelijk gebied ervaren. De Oostenrijkers zijn over dit thema bijgepraat door beleidsmedewerkers van de provincies en door inwoners zelf. Hoe stimuleert de overheid het fietsen naar werk en school? Welke stimulerende maatregelen gebruiken bedrijven? Hoe benaderen de provincie Groningen en Drenthe bedrijven om fietsgebruik door werknemers te stimuleren? Hoe gaan kinderen en werknemers met de fiets op pad? Welke faciliteiten zijn hier? Allemaal relevante informatie om straks zelf dergelijke projecten op te zetten. Met name de bakfietsen, fietskarren en de mogelijkheden voor werknemers om een speedpedelec uit te proberen maakten indruk, vooral vanwege het verschil in mogelijkheden tussen beide landen. De Oostenrijkse bezoekers vinden het interessant hoe wij mensen en organisaties weten te triggeren om meer op te fiets te gaan. Enkele zaken waren voor hen echter nog een brug te ver. De Oostenrijkse infrastructuur bijvoorbeeld, biedt weinig ruimte voor van de weg gescheiden fietspaden. En kinderen zonder gordels in een bakfiets? Dat is in Oostenrijk verboden. Uiteraard heeft de Oostenrijkse LEADER-groep ook kennisgemaakt met enkele recente LEADER-projecten. De verscheidenheid en de omvang van de projecten was in hun ogen opvallend. Komend voorjaar staat een tegenbezoek gepland. Dan nemen wij kennis van hun aanpak van het toeristische fietsen.

Samenwerking met onze Duitse LEADER-buren

Jarenlang kenden LEADER Oost-Groningen en LEADER in Emsland en Rheiderland een nauwe samenwerking. In dit kader is toentertijd het WERO-gebied opgezet waarin Reiderland en Emsland samenkwamen. Als LEADER-gebied kunnen we echter alleen samenwerken met andere LEADER-gebieden. In het huidige programma, dat nog loopt tot en met 2020, heeft het WERO-gebied geen LEADER-status gekregen en moesten we noodgedwongen de samenwerking stopzetten. In de voorbereiding van de aanmelding voor de nieuwe periode vanaf 2020, trekken Oost-Groningen en de Duitse grensgemeenten weer samen op. Deze samenwerking in de voorbereiding moet er voor zorgen dat beide regio's weer een sterk LEADER-programma krijgen met een samenwerkingsmogelijkheid direct in de grensregio. Er wordt ook toegewerkt naar inhoudelijke overeenkomsten in de programma's, bijvoorbeeld met de thema's in ons huidige programma werkgelegenheid en toerisme.

NATIONAAL STRATEGISCH PROGRAMMA

Nog één jaar en dan eindigt het huidige LEADER-programma. Het LEADER-programma is onderdeel van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3), dat óók komend jaar afloopt. In de aanloop naar het volgende programma moet elke Europese lidstaat een Nationaal Strategisch Programma maken. Hierin staat hoe dat land van plan is het EU-geld voor landbouw en plattelandsontwikkeling weg te zetten En hoe men het instrument LEADER inzet.

Een deel van dat Nationaal Strategisch Programma bestaat dan ook uit een beschrijving van de visie voor besteding van dat LEADER-bedrag. Onze LEADER-regio heeft de eer om trekker te zijn van het LEADER-deel van het Nationaal Strategisch Programma van Nederland. Naar verwachting start het nieuwe LEADER-programma twee jaar later dan gepland. Grote drukte in Brussel door perikelen rondom de Brexit

LANDELIJKE LEADER-DAG

Ook landelijk komen de LEADER-regio's jaarlijks bijéén. Dit is een initiatief van het LEADER Netwerk Nederland, dat vorig jaar is opgericht. Oost-Groningen was één van de oprichters. De tweede landelijke LEADER-dag vond plaats op 13 september in Boskoop. Het doel is recht door zee: Aantonen van het belang van LEADER aan personen die invloed hebben op de inrichting van LEADER. Denk hierbij aan leden of werknemers van de Europese Commissie, EU-parlementariërs, gedeputeerden, medewerkers van het ministerie van LNV. Het is in het dagelijks leven bij veel van hen moeilijk om het belang van LEADER te benadrukken. Deze dag is daarom een uitgelezen moment om uit te leggen dat LEADER zorgt voor de broodnodige brede plattelandsontwikkeling vanuit de inwoners van de gebieden. Door de gezamenlijke landelijke LEADER-regio's is deze dag aangegeven dat ook de afgelopen periode al is gewerkt aan klimaatadaptatie, energietransitie en verduurzaming van de landbouw. Drie speer-punten van het nieuwe EU LEADER-programma. Hierover is een informatieve

en vertraging bij de vorming van de Europese Commissie, maken dat besluitvorming vooruit is geschoven en het nieuwe programma waarschijnlijk pas in 2023 van start gaat.

Omdat het moeilijk is de LEADER-organisatie en de ontwikkelingsflow van de LEADER-gebieden na enige jaren stilstand weer op gang te krijgen, wordt gewerkt aan een transitieperiode op basis van het programma 2014-2020. Het is belangrijk dat de eventuele transitieperiode loopt tot aan het nieuwe programma, dus tot en met 2022. Als trekker van het LEADER-deel van het Nederlands Nationaal Strategisch Programma, benadrukken we dat lidstaten zélf de handschoen moeten oppakken en geld voor de transitieperiode moeten aanvragen. Belangrijk daarbij is dat in die twee jaar het gehele Plattelandontwikkelingsprogramma wordt gecontinueerd, met inbegrip van LEADER.

brochure samengesteld met voorbeeldprojecten en deze is aan alle bezoekers uitgereikt.

Ad Tabak, het ministerie van LNV, Adri Bom-Lemstra, gedeputeerde provincie Zuid-Holland, en Liesbeth Spies, burgemeester van Alphen aan den Rijn.

ELARD

De European LEADER Association for Rural Development (ELARD) is een samenwerkingsorganisatie van de verschillende EU-landen met LEADER-gebieden. Elk jaar komen vertegenwoordigers van deze landen bijeen om gezamenlijke zaken te bespreken. Dit jaar vond de jaarlijkse Elard-conferentie plaats op 25 en 26 november in Portugal. René Perton en Jarne Heuf (beide LEADER Oost-Groningen) vertegenwoordigden hier Nederland. Zij hebben alle vertrouwen dat de Zweedse Marion Eckhardt als de nieuwe voorzitter Elard goed kan neerzetten en de wensen vanuit Elard goed zal vertalen naar de Europese Commissie.

De belangrijkste besproken speerpunten voor de komende jaren zijn:

- De transitieperiode tussen het huidige en het komende LEADER-programma
- De mogelijkheid om LEADER te combineren met andere programma's zoals voor regionale ontwikkeling (EFRO). De LEADER werkwijze betreft de burger directer bij de EU en

maakt Europa meer tastbaar. Elard zal lobbyen om deze koppeling voor elkaar te krijgen. De insteek zal zijn EU-landen verplicht te stellen LEADER niet alleen te koppelen met geld voor landbouw- en plattelands-ontwikkeling maar ook met andere investerings-programma's.

Dit voorstel wordt ondersteund door het Comité van de regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité. Dit laatste comité geeft zijn mening over alle belangrijke aspecten van nieuwe EU-initiatieven. Het is de spreekbuis voor maatschappelijke belangenorganisaties zoals werkgevers, vakbonden, milieugroepen en consumentenbonden. Het Comité van de regio's bestaat uit vertegenwoordigers van het lokale en regionale bestuur. Via dit comité kunnen decentrale overheden rechtstreeks advies geven aan de instellingen van de EU.

NAMEN VAN LEDEN VAN DE STUUR-GROEPEN EN DE LAG

Steungroep Oldambt

Laura Broekhuizen *wethouder gemeente Oldambt, voorzitter*

Erich Wünker *wethouder gemeente Oldambt, bestuurlijke vertegenwoordiging*

René Perton *secretaris*

Miranda Post-Kloosterhuis *maatschappelijke vertegenwoordiging - economie (ondernemer)*

Roel Loeters *maatschappelijke vertegenwoordiging - landbouw*

Willem Friedrich *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid (cultuur)*

Cees Stolk *maatschappelijke vertegenwoordiging - ruimtelijke kwaliteit (cultuurhistorie)*

Jan Bremmer *maatschappelijke vertegenwoordiging - toerisme*

Henriëtte Beukema *maatschappelijke vertegenwoordiging - toerisme*

Steungroep Veenkoloniën

Sipke Swierstra *burgemeester gemeente Veendam, voorzitter*

Jaap Borg *wethouder gemeente Midden-Groningen, bestuurlijke vertegenwoordiging*

Hennie Hemmes *wethouder gemeente Pekela, bestuurlijke vertegenwoordiging*

René Perton *secretaris*

Max Bentum *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en economie*

Aize Tolsma *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit (dorpsbelangen)*

Els de Vries *maatschappelijke vertegenwoordiging - toerisme*

Annet Weijer *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid*

Hendrik Hachmer *maatschappelijke vertegenwoordiging - cultuur, toerisme*

Rowin Penning *maatschappelijke vertegenwoordiging - cultuur, toerisme*

Steungroep Westerwolde

Bart Huizing *wethouder gemeente Westerwolde, voorzitter*

Goziena Brongers *wethouder gemeente Stadskanaal, bestuurlijke vertegenwoordiging*

René Perton, *secretaris*

Jan Loots *maatschappelijke vertegenwoordiging - natuur en milieu (ondernemer)*

Eddy Niemeijer *maatschappelijke vertegenwoordiging - economie en arbeidsmarkt*

Rick Mulder *maatschappelijke vertegenwoordiging - economie (ondernemer)*

Harm Frits Korvemaker *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit*

Janty Heeres *maatschappelijke vertegenwoordiging - landbouw en economie (ondernemer)*

Margriet Nieuwenhuis *maatschappelijke vertegenwoordiging - toerisme (ondernemer)*

Leader ActieGroep (LAG)

Sipke Swierstra *burgemeester gemeente Veendam, voorzitter*

Laura Broekhuizen *wethouder gemeente Oldambt, bestuurlijke vertegenwoordiging*

Bart Huizing *wethouder gemeente Westerwolde, bestuurlijke vertegenwoordiging*

René Perton *secretaris*

Miranda Post-Kloosterhuis *maatschappelijke vertegenwoordiging Oldambt - economie (ondernemer)*

Max Bentum *maatschappelijke vertegenwoordiging Veenkoloniën - leefbaarheid en economie (woningstichting, dorpsbelangen, ondernemer)*

Jan Loots *maatschappelijke vertegenwoordiging Westerwolde - ruimtelijke kwaliteit en economie (ondernemer, natuur en mileu)*

Eddy Niemeijer *maatschappelijke vertegenwoordiging Westerwolde - economie en arbeidsmarkt*

Aize Tolsma *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit (dorpsbelangen)*

Willem Friedrich *maatschappelijke vertegenwoordiging - leefbaarheid (cultuur)*

DRIE HOOFDTHEMA'S

Er zijn drie hoofdthema's geformuleerd voor deze LEADER-periode. De meeste projecten vallen onder meerdere thema's. De drie thema's lichten we hieronder kort toe.

THEMA 1

Economische impuls

Krimp is al geruime tijd een issue in Oost-Groningen. Werkgelegenheid is een belangrijke voorwaarde om mensen voor de regio te behouden. Deze werkgelegenheid trekt immers mensen die vervolgens ook een inkomen te besteden hebben. Zij zorgen voor een uitgavenpatroon waarop goede voorzieningen kunnen draaien en dit jaagt op zijn beurt meer economische activiteiten aan. LEADER Oost-Groningen zet deze periode daarom meer dan voorgaande perioden in op de versterking van de economische activiteiten. Hiervoor noemt zij drie speerpunten:

- 1 Versterken en verder doorontwikkelen van bestaand ondernemerschap. Denk hierbij aan groei en innovatie.
- 2 Versterking en toename van duurzame landbouw en industrie. Vooral wat betreft vernieuwingen door jonge agrariërs, kennisontwikkeling, vernieuwende toepassingen en snel internet ziet LEADER meerwaarde.
- 3 Verbeteren en verduurzamen van kernwinkelgebieden en dorpskernen. Een aantrekkelijker woon- en winkelomgeving zorgt voor een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor ondernemers. Denk bijvoorbeeld aan manieren om leegstand en verloedering om te buigen naar een betere bestemming.

Vergroten van sociale cohesie

Sociale cohesie blijft een speerpunt voor LEADER. Juist de gezamenlijkheid, het gevoel van verbondenheid en betrokkenheid bij elkaar maken dat een gemeenschap leeft en kracht heeft. Het maakt dat mensen contact met elkaar blijven houden en voorkomt eenzaamheid. LEADER Oost-Groningen zet in op verschillende punten om de sociale cohesie te vergoten:

- 1 Het stimuleren van wijks- en dorpsinitiatieven die zich richten op zelfredzaamheid, verbinding, noaberschap en dorpsinitiatieven. Ook coöperaties en vernieuwend ondernemerschap dat de omgeving bij het product betreft, horen hier bij.
- 2 Verduurzamen van publieksvoorzieningen zoals dorpshuizen, scholen en sportvoorzieningen. Dit drukt doorgaans de vaste lasten voor de exploitatie en kan het verschil maken tussen blijven of sluiten.
- 3 Extra aandacht voor de vraag en het aanbod op het gebied van zorg en welzijn door samenwerking tussen voorzieningen, organisaties en bewoners.
- 4 Het verbeteren van de bereikbaarheid van voorzieningen en dorpskernen. Denk hierbij aan vervoer, mobiliteit en ook digitale mogelijkheden.
- 5 Versterking van de ruimtelijke kwaliteit door de dorpskernen aantrekkelijker te maken, te herstellen, verloedering tegen te gaan en cultuurhistorie en landschappelijke kwaliteiten levend te houden.

THEMA 2

THEMA 3

Uitbreiden van toeristische infrastructuur

Een goede toeristische infrastructuur biedt tegelijkertijd ook voorzieningen voor de eigen bewoners, het maakt de leefomgeving aantrekkelijker en zorgt voor meer toerisme met bijbehorende uitgaven in de regio en uiteraard ook werkgelegenheid. Om hierop in te spelen stimuleert LEADER Oost-Groningeneen tweetal richtingen:

- 1 Een versterking van het toeristisch-recreatieve aanbod en de kwaliteit hiervan. Hierbij noemt LEADER nadrukkelijk de samenwerking tussen Oost-Groningen en de Duitse en Drentse grensstreek.
- 2 De promotie van het gebied. Denk hierbij aan initiatieven die het gehele gebied promoten als toeristisch verblijfsgebied en initiatieven die samenwerking tussen organisaties promoten rondom natuur, landschap, toerisme en cultuur(historie).

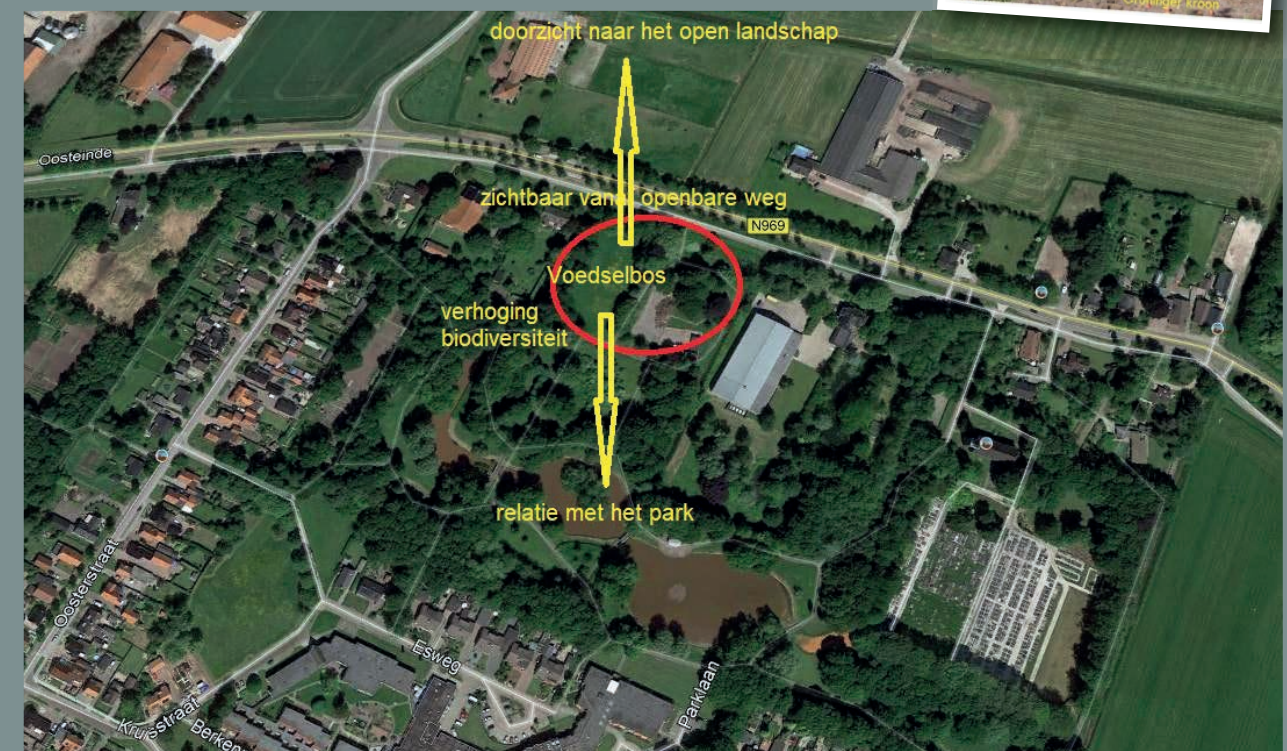
Projecten

ARBORETUM EN VOEDSELBOS IN BLIJHAM

De Blijhamster dorpsraad wil op twee plekken in Blijham meer groen aanleggen. Op de ene plek -waar vroeger een basisschool stond- is nu een groot grasveld, de andere plek is een open plek in het bos bij het plaatselijke verzorgingshuis. Met de tuinen en aanplanting versterken de inwoners hun groene intenties. Op het terrein van de voormalige basisschool is het PALAIOS ARBORETUM gepland, met bomen uit vroeger tijden. De open plek bij het verzorgingshuis wordt voorzien van een voedselbos waar mensen zelf kunnen komen plukken.

Locatie: Blijham

Totale kosten: € 75.000,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie € 12.500,-

dorpsraad
Blijham

PALAIOS ARBORETUM en VOEDSELBOS

THEMA:
Sociale cohesie

DOORONTWIKKELING CAMPING DE KAPSCHUUR

Camping de Kapschuur in Stadskanaal loopt goed en de vraag naar overnachtingen groeit gestaag. Het is een outdoor-camping met natuurbeleving. Door het aanbieden van stageplekken voor scholen en plaatsen voor dagbesteding vervult het bedrijf een maatschappelijke rol: de camping is een erkend leerbedrijf. LEADER draagt voor dit bedrijf bij aan een reeks maatregelen voor kwaliteitsverbetering en verduurzaming. Denk in dit verband aan het bouwen van een aantal duurzame en zelf-voorzienende verblijfaccommodaties, verbouw van een zolder tot accommodatie bij slecht weer, vervanging van de vloer in de tuinkamer en de vervanging van het dak van de recreatieruimte door innovatieve doorzichtige zonnepanelen. Deze investeringen maken het verblijf comfortabeler, geven een betere aanblik en verduurzamen het bedrijf. Hierdoor verwacht de camping meer gasten aan te trekken en meer arbeidsplaatsen te generen.

www.campingdekapschuur.nl

Locatie: Stadskanaal

Totale kosten: € 72.550,-
LEADER gemeenten: € 12.500
LEADER provincie € 12.500

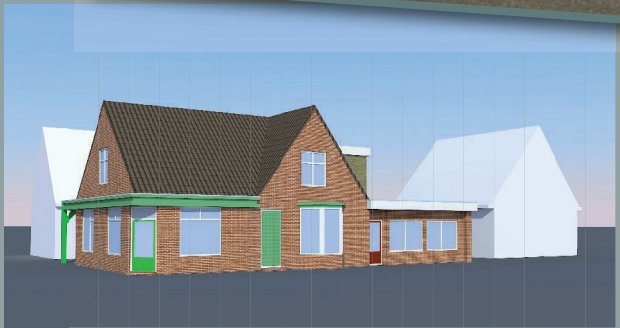
THEMA'S:
Economie en toerisme

HERBESTEMMING LEEGSTAAND HORECAPAND ONSTWEDDE

Totale kosten: € 86.546,07
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

Aan de Hoofdweg in Onstwedde, aan een belangrijke rotonde en pontificaal aan één van de toegangswegen naar het dorp stond een verwaarloosd pand met dichtgetimmerde ramen dat voorheen een horeca- en retailbestemming had. Een verbouwing van zowel binnen- als buitenkant maakt dat het aangezicht van de dorpsentree verbetert en het pand zowel een sociale als een economische functie kan vervullen. Hiervoor is de bedrijfsbestemming vervangen door een woonbestemming en wordt het pand opgedeeld in twee huurappartementen. De doelgroep? Alleenstaanden met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit project verbetert de kwaliteit van de openbare ruimte en vergroot het woningaanbod in een moeilijk vindbare categorie.

Locatie: Onstwedde

THEMA'S:
Economie en leefbaarheid

De veldverlichting van VV Musselkanaal zorgde afgelopen jaren voor hoge energierekeningen voor de club. Dit jaar heeft de voetbalvereniging dit aangepakt door het onderhoud, de voorzieningen en zeker ook het energieverbruik, grondig onder handen te nemen. De Musselkanaalster voetballers spelen nu bij het licht van LED-lampen die worden gevoed met energie van eigen zonnepanelen. De LEADER-bijdrage is alleen aangevraagd voor de zonnepanelen en LED-verlichting. Dit, in combinatie met onder andere een kunstgrasveld en opknapwerkzaamheden in het clubgebouw maakt de club weer toekomstbestendig.

Locatie: Musselkanaal

Totale kosten: € 61.089,-
LEADER gemeenten: € 7.500,-
LEADER provincie: € 7.500,-

HET VERDUURZAMEN VAN HET SPORTPARK VAN VV MUSSELKANAAL

THEMA:
Leefbaarheid

KARTONNEN PALLET ALS NIEUW PAD VOOR DRUKKERIJ

INTERVIEW MET ERIK DE BRUIN

Eigenaar Drukkerij De Bruin

DE GRAFISCHE INDUSTRIE HEEFT HET AFGELOPEN DECENNIUM HARDE KLAPPEN GEKREGEN. CIRCA 75% VAN DE DRUKKERIJEN IS VERDWENEN DOOR EEN ENORME AFNAME VAN DE VRAAG NAAR DRUKWERK. ERIK DE BRUIN, EIGENAAR VAN DRUKKERIJ DE BRUIN, ZAG DIT AANKOMEN: 'JE BENT KOLENBOER EN IEDEREEN GAAT OVER OP GAS, DAARMEE KUN JE DEZE VERANDERINGEN VERGELIJKEN.'

Anticiperen op verandering

Hij anticipeerde en begon naast zijn drukkerij een groothandel in papier en karton, kocht een verpakkingsgroothandel erbij en richtte zich steeds meer op verpakings- en transportmateriaal. In eerste instantie met name inkoop- en verkoop, later met inzet van de drukkerij als productielocatie voor allerhande maten dozen. De Bruin: 'Dit was meteen de oplossing voor het verdwijnen van een deel van het werk in de drukkerij en een mogelijkheid om beide takken te combineren.' De Bruin investeerde in een cacheermachine om drukwerk op golfkarton te plakken.

Nieuw product: kartonnen pallets

Een specifieke vraag, 2 jaar geleden, om een groot pakket te ontwerpen dat zonder losse pallet met heftrucks kon worden verplaatst, was de aanzet voor de ontwikkeling van een geheel nieuwe productrange: kartonnen pallets. Het aanbod hiervan was mager: pallets met weinig draagkracht en geen flexibiliteit in formaat. Een lange weg naar de perfecte pallet en de optimale productiemethode is onderhand afgerond en het bedrijf zet nu een productielijn op.

**'DE MACHINE IS ZÓ
GESPECIALISEERD, DIE MOETEN
WE ZELF ONTWIKKELEN.'**

Erik de Bruin

Eigen machine-ontwerp

De eerste stap is de ontwikkeling en bouw van de zogeheten ligger-machine. Hiermee kunnen de losse onderdelen van de pallet worden gemaakt. In een later stadium komt hier een assemblage-machine bij. Vooralsnog worden de pallets met de hand geassembleerd. Erik de Bruin: 'Bij elke stap in onze ontwikkeling zijn we uitgegaan van produceren met zo min mogelijk verliezen en maximale flexibiliteit. Dat is gelukt. We kunnen nu stevige pallets produceren in alle formaten tussen 40 x 50 cm en 140 x 160 cm. Zonder LEADER-subsidie was dit ons niet gelukt. De ontwikkeling van de nieuwe machine is daarvoor te kostbaar.'

KARTONNEN PALLET ALS DRUKKERIJ DE BRUIN

Totale kosten: € 285.850,-
Bijdrage LEADER provincie: € 12.500,-
Bijdrage LEADER gemeenten: € 12.500,-

Drukkerij de Bruin uit Zuidbroek breidt het bedrijf uit met een productielijn voor kartonnen pallets. De eigenaar ziet kansen voor dit milieuvriendelijke alternatief voor houten pallets. Hij richt zich op productie van verschillende maten en beduidend hogere mogelijke belasting van de pallets dan nu in karton wordt aangeboden. De afgelopen jaren is voorbereidend onderzoek gedaan, nu is het tijd voor een efficiënte, goed ingerichte productielijn. De LEADER-subsidie vraagt hij aan voor de inrichting hiervan. Hiervoor moet een nieuwe machine worden aangeschaft en een bestaande machine worden aangepast. De Bruin onderscheidt zich met zijn palletproductielijn van andere producenten door het feit dat hij alle maten kan leveren tussen 40 x 50 cm en 140 x 160 cm. Zijn product is sterk, schaalbaar en ook niet onbelangrijk: goed afgestemd op het productieproces van papier en karton. Het doel van de bedrijfsverbreding is tweeledig. Enerzijds behoud van bedrijfsomzet en anderzijds van werkgelegenheid vanwege teruglopende vraag naar drukwerk. De eigenaar verwacht dat de bedrijfsuitbreiding een zeer succesvolle nieuwe tak zal blijken en voorziet daardoor uitbreiding van werkgelegenheid.

Locatie: Zuidbroek

MEDICINALE CBD-OLIE VAN FARMACEUTISCHE KWALITEIT

THEMA:
Economie

Het bedrijf Ofinext gaat CBD-olie (olie uit de cannabis-plant), onder gecontroleerde condities produceren. Hiermee is het wereldwijd de eerste. Men gaat er vanuit dat dit werkgelegenheid oplevert voor 18 personen. Het bedrijf ziet een kans in dit gecontroleerde product vanwege grote kwaliteitsverschillen in de huidige verkrijgbare CBD-oliën. Door een olie aan te bieden die onder farmaceutische regelgeving is geproduceerd én dit via de betrouwbare kanalen van apothekers te verkopen, voorziet het bedrijf in een wens van gebruikers. Apothekers kunnen daarnaast bij verkoop deskundig advies geven. Ook is het bedrijf door deze bedrijfsopzet klaar als CBD-olie wordt aangemerkt als medicijn. Wanneer dat gebeurt, is de productie gebonden aan speciale eisen. Ofinext voldoet dan al aan deze eisen. Ofinext is een joint venture van Laboratorium Ofichem en productiebedrijf Phytonext. Ofinext vestigt zich in Ter Apel waar ook Ofichem is gevestigd. Ofichem produceert

grondstoffen voor medicijnen in bulk. Met name kleinere batches voor specifieke aandoeningen. Daarnaast verhandelt het bulkmedicijnen. Kort samengevat produceert en verhandelt het bedrijf farmaceutische grondstoffen. Partnerbedrijf Phytonext is een bedrijf uit Wageningen en brengt de technologie in. Het heeft een extractietechnologie ontwikkelt waarbij op een zeer zachte manier, extracten uit natuurlijk materiaal kunnen worden gehaald. Zo maken zij grondstoffen voor voedsel, farmaceutica en cosmetische doeleinden.

Totale kosten: € 900.000,-
Bijdrage LEADER EU: € 50.000,-
Bijdrage LEADER provincie: € 25.000,-
Bijdrage LEADER gemeenten: € 25.000,-

Locatie: Ter Apel

LAGERE ENERGIEREKENING VOOR TENNISCLUB MUNTENDAM

THEMA:
Sociale cohesie

De Tennisvereniging Muntendam installeert LED-verlichting op alle vijf de tennisbanen. De kostenbesparing die dit oplevert, zorgt ervoor dat de tennisvoorziening ook met teruglopende ledenaantallen exploitabel blijft. De lampen verminderen het energieverbruik met 30 % en op jaarbasis is dat zo'n € 1.000,- Een deel van dit verbruik is verduurzaamd door middel van deelname in de coöperatie Sunbrouck, een coöperatief zonnepark. Voor deelname aan de energiecoöperatie heeft de club vorig jaar een LEADER-subsidie gekregen. Met de subsidie die LEADER nu toekent voor de vervanging van de lampen, blijft het totale bedrag onder het maximum van € 15.000,- voor verduurzaming van sportaccommodaties.

www.tennisclubmuntendam.nl

Totale kosten € 28.254,-
LEADER provincie € 5.650,-
LEADER gemeenten € 5.650,-

Locatie: Muntendam

In Ter Apel staat het terrein van de oude aardappelzetmeelfabriek al vele jaren leeg. Om dit terrein weer nieuw leven te geven is het plan opgevat een eco-dorp te stichten. Denk hierbij aan particuliere nieuwbouw van zelfvoorzienende woningen en aanpassing van bestaande gebouwen. Een aantal panden is nog in redelijke staat, anderen zijn sterk verwaarloosd. Waar mogelijk wordt gerenoveerd. LEADER draagt met deze bijdrage bij aan de eerste fase van het project. Deze eerste fase behelst het bruikbaar maken van twee oude fabrieksloodsen en het opruimen en bijhouden van het terrein. In de twee nog goede loodsen worden werkplekken gemaakt die kunnen worden verhuurd. Ook kunnen daar toekomstige bewoners tijdelijk wonen tijdens de bouw van hun huis. Hiervoor zijn sanitaire voorzieningen, isolatie en verwarming nodig. De huuropbrengsten moeten een deel van de eerste kosten dekken. Deze eerste renovatie moet als een olievlek gaan werken. Gefaseerd wordt dan de rest van het terrein onder handen genomen en uiteindelijk volledig herbestemd. Veel werkzaamheden worden uitgevoerd door vrijwilligers en toekomstige bewoners.

EERSTE AANZET NAAR EEN ECO-DORP OP TERREIN OUDE AARDAPPELZETMEELFABRIEK

Locatie: Ter Apel

Totale kosten: € 69.712,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

THEMA'S:
Economie en leefbaarheid

Waar het brouwen van bier in 2011 begon als hobby, kon Brouwerij Westerwolde al snel de vraag bijna niet aan. Om qua volume en constante kwaliteit de omslag te kunnen maken naar een professionele brouwerij, heeft het bedrijf geïnvesteerd in vergistingstanks, pompen, een etiketteermachine en een afdopmachine. Ook is de brouwerij aangepast met toiletten en erfverharding zodat ontvangst van bezoekers mogelijk wordt. Ten slotte heeft het bedrijf geïnvesteerd in de aanleg van een helofytenfilter voor waterzuivering. Hierdoor kan afvalwater van de brouwerij worden gebruikt in het andere bedrijf van de aanvragers: een kwekerij. Momenteel brouwen vader en zoon Verwey al meer dan 10 soorten bier: De summer of '69, frisse pils, rijke pils, tripel, tripel zwarte bes, sterke blonde, bockbier, gerstewijn, imperial stout, zware monnik, de prior, en de roeghe blonde.

Locatie: Vlagtwedde

PROFESSIONALISERING BROUWERIJ WESTERWOLDE

Totale kosten: € 57.106,50
LEADER gemeenten: € 11.421,30
LEADER provincie: € 11.421,30

THEMA:
Economie

OPZETTEN EVENEMENTENBEDRIJF VANUIT DAFJESHUREN.NL

INTERVIEW MET ANTOINETTE POTGIETER

Eigenaar Divents

HET JONGE BEDRIJF DIVENTS VAN ANTOINETTE POTGIETER STAAT VOOR ENKELE GROTE INVESTERINGEN. DIVENTS VERHUURT DAFJES VOOR GROEPSACTIVITEITEN EN VERZORGT ESCAPE-ROOMS EN SPELMIDDAGEN OF -AVONDEN. HET BEDRIJF IS IN 2018 BEGONNEN MET ENKELE DAFJES, IN EERSTE INSTANTIE ALS 'LEUK VOOR ERBIJ'. DE FORMULE BLEEK ECHTER ZO'N SUCCES, DAT HET BEDRIJF NU 11 DAFJES HEEFT STAAN, WERKT AAN DE ONTWIKKELING VAN ELEKTRISCHE DAFs EN BEZIG IS MET HET OPZETTEN EN BOUWEN VAN EEN LOCATIE VOOR GROEPSACTIVITEITEN. ANTOINETTE POTGIETER: 'ER IS DUIDELIJK EEN MARKT VOOR DAGVULLENDE ACTIVITEITEN VOOR GROTE EN KLEINERE GROEPEN. DAAROM WIL IK HET ZÓ MAKEN DAT IK GROTERE GROEPEN KAN SPLITSEN IN 1 DEEL DAT SPELLETJES GAAT DOEN EN 1 DEEL DAT MET DE DAFs OP PAD GAAT.'

Samenwerking met school

Als extra verkoopargument bouwt het bedrijf in eerste instantie één DAF -en later wellicht meer- om tot elektrische auto. Dit gebeurt samen met het garagebedrijf Auto Potgieter waar de DAFs staan en met de opleiding tot automonteur van het Ubbo Emmius College in Stadskanaal. De carosserie van een oude DAF is het uitgangspunt. De hele motor gaat eruit en dan gaat de school hier verder mee aan de slag. Antoinette: 'Het is érg leuk om samen te werken met scholen. Dat de kinderen leren hoe dergelijke projecten gaan en juist het ontdekken en uitzoeken in deze fase maakt het voor onderwijs erg nuttig.'

Reserve-DAFs

Hoewel het bedrijf momenteel 11 DAFjes heeft staan, verhuurt het er hooguit zes per keer. Potgieter geeft aan graag reserve te hebben: 'Ik wil áltijd meteen een oplossing kunnen bieden bij pech of andere problemen. Je weet

'DOOR LEADER KAN IK MIJN PRODUCT NEERZETTEN MET EEN EXTRA TWIST.'

Antoinette Potgieter

immers nooit wat er onderweg gebeurt en een goede back-up voorkomt stress.' Elke DAF wordt bij binnenkomst omgebouwd van 6 naar 12 Volt waardoor de accu beter vol blijft en alle onderdelen worden nagekeken. De auto's worden volledig schoon, netjes en opgeknapt verhuurd.

Ludieke twist

Potgieter vraagt alleen voor de e-daf en het inrichten van de escape-room een bijdrage van LEADER. De rest van de investeringen handelt het bedrijf zonder hulp af. Antoinette Potgieter: 'LEADER zorgt er met de bijdrage voor dat ik mijn product neer kan zetten met een extra twist: de elektrische DAF.' Vanwege het uitgebreide ontwikkelingstraject dat hierbij hoort, zou ik dat zonder LEADER niet doen.' Het is de bedoeling dat de event-locatie augustus/september 2020 in gebruik wordt genomen. Dan is het bedrijf klaar om groepsuitjes te ontvangen.

Het loopt goed met de verhuur van DAFjes via dafjeshuren.nl. Het bedrijf organiseert groepsuitjes op maat voor toeristen, families, vrienden en het bedrijfsleven. De aanvragen gaan de capaciteit geregeld te boven. Vandaar dat de eigenaren het bedrijf uitbreiden met 3 extra DAFjes. Om de milieubelasting te verkleinen wordt één DAF als proef omgebouwd tot een elektrische DAF. Daarnaast breidt het bedrijf het aanbod uit met arrangementen met lokale ondernemers en een mobiele escape-room in een wagon van de STAR-stoomtrein. Hiervoor moet één wagon worden verbouwd. LEADER draagt bij aan de kosten van deze bedrijfsuitbreiding.

www.dafjeshuren.nl

www.divents.nl

Locatie: Stadskanaal

UITBREIDING DAFJESHUREN.NL

Totale kosten: € 76.000,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

OPZETTEN KAASMAKERIJ NIEUWOLDA

Melkveehouder Maarten van der Meijden breidt zijn melkveebedrijf uit met een kaasmakerij om per liter melk een hoger rendement te behalen. De ondernemer heeft voor de nieuwe bedrijfstak al een bedrijfsruimte aangepast aan de eisen die worden gesteld aan het verwerken van melk en heeft voor de inrichting van deze ruimte een LEADER-subsidie aangevraagd. LEADER draagt bij aan de kosten van de benodigde apparatuur en materialen voor een professionele kaasmakerij. Van der Meijden melkt 330 melkkoeien en heeft 176 ha grond voor de teelt van gras en andere voedergewassen. Uitbreiding van het melkveebedrijf met een kaasmakerij zorgt naar waarschijnlijkheid voor 1 tot 2 nieuwe arbeidsplaatsen.

Locatie: Nieuwolda

Totale kosten: € 59.000,-
LEADER gemeenten: € 11.800,-
LEADER provincie: € 11.800,-

THEMA:
Economie

BEDRIJFSUITBREIDING MET PRODUCTIE- EN VERKOOP-TAK VOOR LAMPEN VAN AARDAPPELZETMEEL

De Snelle Bruine Vos is een tekst- en communicatiebureau met een design- en 3D-tak. Het bedrijf heeft enkele jaren geëxperimenteerd met het via 3D-print en andere methoden produceren van onder meer lampenkappen van aardappelzetmeel. Onderzoek wees uit dat de lampen goed via een grootschalige productiemethode te produceren zijn. Samen met Stenden Hogeschool en Wageningen Universiteit is een kleine serie prototypes van lamparmaturen gemaakt en De Snelle Bruine Vos neemt de lampen nu onder de naam 'Patato' in productie. LEADER draagt bij aan het opzetten van een ontwerp-productie- en verkooptak van deze aardappelzetmeel-lampen als nieuwe neventak van het bedrijf.

www.patato.nl /
www.desnellebruinevos.nl

Locatie: Wedde

Totale kosten: € 24.357,37
LEADER gemeenten: € 4.871,48
LEADER provincie € 4.871,47

THEMA:
Economie

De buurt- en speeltuinvereniging St Vitusholt in Winschoten runt een drukbezochte speeltuin. De speeltuin draait volledig op 35 vrijwilligers en verwelkomt jaarlijks 10.000 bezoekers uit een ruime straal rondom Winschoten. Dankzij 800 betalende leden heeft het een (kleine) bron van inkomsten. Onderzoek naar wensen en behoeftes uit de buurt en de wijdere regio bracht naar voren dat juist de doelgroep van kinderen tussen de 12 en 16 jaar graag voorzieningen zou zien waar ook zij zich in kunnen vermaken. Een naastgelegen stukje grond bood uitkomst. De vereniging kon dit kopen en is van plan hier voorzieningen voor de wat oudere jeugd te realiseren. Hieraan, én aan de broodnodige vervanging van enkele bestaande speeltoestellen, draagt LEADER bij.

Locatie: Winschoten

Totale kosten: € 232.000,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

SPELEN VOOR OUDERE KINDEREN IN WINSCHOTEN

THEMA:
Leefbaarheid

PLEINEN VEENDAM

✂ INTERVIEW

Veendam

METAMORFOSE PLEINEN VEENDAM VERRIJKT DE STAD

INTERVIEW MET JANINE EN EILBERT KIELMAN

Eigenaren 'By Kielman'

AL TIENTALLEN JAREN DOET VEENDAM VEEL AAN DE AANTREKKELIJKHEID VAN HET CENTRUM. ER ZIJN ONDER MEER STRATEN GERECONSTRUEERD, GEVELS Aangepast EN VOETGANGERSGEBIEDEN GEMODERNISEERD. DIT HOUDT HET VEENDAMMER WINKELCENTRUM AANTREKKELIJK, ONDANKS DE LANDELIJKE TREND VAN MINDER WINKELS IN DE BINNENSTAD. IN 2019 HEEFT VEENDAM DE SAMENHANG TUSSEN TWEE DICHT BIJ ELKAAR LIGGENDE STADSPLEINEN VERBETERD. LEADER DROEG HIERAAN BIJ MET EEN BIJDRAGE VOOR BESTRATING, VERLICHTING EN GROEN.

Aantrekkelijk centrum

Het Raadhuisplein en het Veenlustplein zijn met elkaar verbonden door de Kerkstraat. Qua inrichting ontbrak op deze vrij open pleinen de samenhang. Met bomen, verlichting en nieuwe bestrating is een warm en besloten geheel gecreëerd. Een leuk effect van deze aanpassing is dat het wat extra's brengt in alle seizoenen. 's Zomers een fontein met terrassen, 's winters is door een glooiende rand bij vorst een ijsbaan mogelijk. Ook heeft deze metamorfose invloed op de inrichting van omliggende straten.

Kwaliteit

Op het Raadhuisplein is de beplanting van 1913 nagebootst, als een soort oprijlaan richting gemeentehuis. Ook het Veenlustplein is rondom voorzien van groen. Projectleider Peter van Wingerden van de Gemeente Veendam geeft aan dat de gemeente door de LEADER-bijdrage de materiaalkwaliteit hoog kan houden en tegelijkertijd tóch het volledige plan kan uitvoeren. 'Die kwaliteit maakt onze aanpassingen duurzaam en lange tijd bestand tegen weer en wind. Kwaliteit zie en voel je, dat heeft zijn weerslag op de winkelbeleving.'

**“DE NIEUWE INRICHTING
GEEFT MEER MOGELIJKHEDEN
EN EEN AANTREKKELIJK,
COMFORTABEL TERRAS.”**

Janine Kielman

Terras-aanpassing Croissanterie Kielman

Onderdeel van de aanpassingsplannen was de gemeentelijke wens dat het terras van de Firma Kielman aan de Kerkstraat een paar meter zou opschuiven richting het midden van het plein. In overleg zijn het bedrijf en de gemeente gekomen tot een terras met terrasschermen dat 's zomers tot halverwege het raadhuisplein reikt en 's winters langs de gevel een verwarmd winterterras kan worden. Janine Kielman, mede-eigenaar van het bedrijf, is erg tevreden over de nieuwe locatie met terrasschermen: 'We hebben nu een groter, comfortabel terras dat helemaal overkapt kan worden door twee grote parasols. Hierdoor kunnen onze gasten er bij alle weertypes heerlijk zitten.' 'De reacties uit de omgeving afgelopen zomer waren geweldig!' vult mede-eigenaar en vader Eilbert aan. Eilbert Kielman benoemt de rol van de subsidie beeldend: 'LEADER geeft net meer sjeu aan het plan: het is bijvoorbeeld de keuze tussen meteen iets compleets neerzetten of eerst behelpen met enkele kleinere parasols.'

RECONSTRUCTIE PLEINEN VEENDAM

Totale kosten: € 558.420,-
LEADER gemeenten: € 50.000,-
LEADER provincie: € 50.000,-
LEADER EU: € 100.000,-

Locatie: Veendam

Veendam werkt aan een aantrekkelijker winkelcentrum. De gemeente doet dit onder meer door meer samenhang te creëren tussen de verschillende winkelstraten. Om een aantrekkelijk, compact en comfortabel winkelgebied te construeren is onder meer een reconstructie nodig van het Raadhuisplein en het Veenlustplein.

Op en rond de pleinen zullen gezellige terrassen ontstaan. Er komt een waterkunstwerk, nieuwe openbare verlichting, nieuwe bestrating en meer groen. Het Veenlustplein krijgt een licht glooiende rand zodat het plein in de winter kan dienen als ijsbaantje. De aantrekkelijke pleinen zullen maken dat bezoekers van het centrum hier langer verblijven en het aantal bezoekers zal

zeer waarschijnlijk toenemen. Ook zal het ongetwijfeld leiden tot investeringen van de aangrenzende pandeigenaren. De aanpak van deze twee pleinen is onderdeel van een veel groter geheel dat al enige jaren speelt en volgens de planning in 2021 wordt afgerond.

THEMA:
Economie

VERPLAATSING TERRAS HORECAZAAK VEENDAM

In het kader van de herinrichting van twee pleinen in Veendam heeft de gemeente de familie Kielman gevraagd het terras van hun croissanterie te verplaatsen. De zaak is al meer dan 40 jaar gevestigd in Veendam en het prominente, verzorgde pand geeft een aantrekkelijk straatbeeld voor het winkelend publiek. De eigenaar van het bedrijf benadrukt het belang van een goed uitzien, comfortabel terras. Het bedrijf verplaatst het terras dan ook graag, ook voor het bedrijf is de nieuwe locatie waarschijnlijk beter. Voor de verplaatsing is een investering nodig in windschermen, parasols, verlichting en goede verankering. LEADER kent een bijdrage hiervoor toe.

www.bykielman.nl

Locatie: Veendam

Totale kosten: € 34.388,-
LEADER gemeenten: € 6.878,-
LEADER provincie € 6.878,-

THEMA:
Economie

Het bedrijf 'Lekker Bakkie' maakt en schenkt (goede) koffie op locatie. Hiervoor neemt het bedrijf ludieke omgebouwde klassieke auto's/bestelwagens mee naar de opdrachtgever. Dit kan een bedrijf zijn maar bijvoorbeeld ook een festival, een opening, bruiloft of ander feest. De broers van der Graaf, beiden eigenaar, geven aan dat de vraag bijzonder groot is en zij hier niet altijd aan kunnen voldoen met de huidige bedrijfsopzet. Ook vanuit Duitsland is er steeds meer vraag. Daarnaast wil het bedrijf uitbreiden met een wijnbar met mousserende wijn volgens hetzelfde concept. De aanvraag voor LEADER-subsidie behelst de aanschaf van enkele nieuwe voertuigen, verdere aankleding van de vaste locatie in Blauwestad en het ontwikkelen en ombouwen van de Vinomobiel. De uitbreiding zorgt in het seizoen voor ruimte voor 2 extra FTE.

Locatie: Winschoten

Totale kosten: € 38.146,-
LEADER gemeenten: € 7.642,-
LEADER provincie: € 7.642,-

LEKKER BAKKIE BREIDT UIT

THEMA'S:
Economie en toerisme

NIEUWE ACCOMMODATIES VOOR CAMPING ZOMERS BUITEN

Locatie: Oude Pekela

Camping Zomers Buiten in Oude Pekela is gevestigd op een prachtig aangelegd terrein. Een groentetuin van 70 vierkante meter staat volledig ter beschikking van de gasten en de kampeerplaatsen zijn ruim en groen. Er hangt een ontspannen, gastvrije sfeer. De eigenaren breiden de camping uit met twee vaste, bijzondere locaties waarin mensen kunnen overnachten en een grote overdekte ruimte. De toevoegingen spreken een nieuwe doelgroep aan: de kampeerder die meer op luxe is gericht. De gast die wél op een camping wil verblijven maar graag ook het comfort van een huis wil ervaren. LEADER draagt bij aan de aanschaf en aanpassing van een hennep-huis dat geheel is opgebouwd uit hennep-platen

en voorheen dienst deed als demo-huis bij het bedrijf Dun-Agro, een schoener met de naam 'de Weelde' en de bouw van een kapschuur die dienst gaat doen als gemeenschapsruimte.

Totale kosten: € 55.750,-
LEADER gemeenten: € 11.150,-
LEADER provincie: € 11.150,-

THEMA'S:
Economie en toerisme

Het terrein van VV Wedde dient als uitgangspunt voor vele dorpsactiviteiten. Op het moment van de projectaanvraag is alleen het trainingsveld voorzien van verlichting. Daardoor vinden alle activiteiten en trainingen in de avond, daar plaats. De bezetting op dat veld is te groot en dat zorgt ervoor dat het veld steeds slechter wordt. Ook komen trainingen in het gedrang. Door zowel het trainingsveld als het hoofdveld te voorzien van LED-verlichting zijn er twee verlichtte velden en kan de allerjongste jeugd gaan trainen op het hoofdveld. Het is daarnaast de wens van de club om ook 's avonds wedstrijden te kunnen spelen zodat de oudere jeugd, die veelal op zaterdag werkt, niet afhaakt. Werkende jongeren stoppen geregeld met voetbal en door wedstrijden op vrijdagavond te organiseren kunnen zij wel doorgaan met hun sport en komen teams niet zonder spelers te zitten. Naast de LED-lampen, pakt de club ook het energiegebruik in het gebouw aan. De faciliteiten in het clubgebouw worden gemoderniseerd en energiezuiniger. Zo bespaart de voetbalvereniging aanzienlijk op energie.

Locatie: Wedde

VV WEDDE PAKT ENERGIEVERBRUIK AAN

Totale kosten: € 56.422,30
LEADER gemeenten: € 7.500,-
LEADER provincie: € 7.500,-

THEMA:
Leefbaarheid

WATERSPORTCENTRE VEENDAM

✂ INTERVIEW

Veendam

WATERSKIBAAN WORDT STEVIGE SPORTVOORZIENING IN DE REGIO

INTERVIEW MET GERARD EIJKELHOF

Eigenaar Watersportcentre

HET VERSPREIDINGSGEBIED VAN WATERSKIBANEN IS GROOT. WATERSKIËRS RIJDEN ZONDER PROBLEMEN EEN UUR OM HUN SPORT UIT TE OEFENEN. ZO GING EEN GROTE GROEP UIT DEZE REGIO DAN OOK GEREGLD NAAR BANEN IN ANDERE PROVINCIES. WAAROM? DAT BLEEK - ZO VERTELT GERARD EIJKELHOF - MET NAME VANWEGE OBSTAKELS IN DE BAAN: BLOKKEN EN SCHANSEN WAAROP DE WATERSKIËRS EN WAKEBOARDERS STUNTS KUNNEN UITHALEN. WATERSPORTBAAN VEENDAM INVESTEERT NU IN OBSTAKELS VOOR IN HET WATER OM DEZE SPORTERS HIER IN DE REGIO AAN HET WATERSKIËN EN WAKEBOARDEN TE KRIJGEN. OOK DE BOUW VAN EEN TRAININGSBAAN STAAT IN DE WINTER VAN 2019/2020 OP HET PROGRAMMA.

Verhuizen of investeren

Beide zijn grote uitgaven waarbij een bijdrage van LEADER zeer welkom is. Gerard Eijkelhof: 'Het was een kwestie van verhuizen of stevig investeren. De baan minder aanpassen dan dit, zal er niet voor zorgen dat de gewenste doelgroep naar ons toe komt.' De trainingsbaan is te gebruiken door 1 tot 3 personen. Eijkelhof geeft aan dat de baan bijzonder geschikt is voor het aanleren van nieuwe vaardigheden zoals bijvoorbeeld salto's en voor het lesgeven aan jongere kinderen. De baan kan worden stopgezet en gebruikers hoeven niet telkens helemaal terug te zwemmen na een val. Ook geeft deze baan een meer privé-gevoel dan de grote baan waar zo'n 15 personen tegelijk aan kunnen skiën. Een dergelijke trainingsbaan is in het hele noorden nu alleen nog maar in de stad Groningen.

Stevige concurrentiepositie

Er is een grote concurrentiestrijd tussen de Nederlandse banen. De investeringen zorgen voor een serieuze sportvoorziening in de regio Oost-Groningen en maken dat Veendam zich kan meten met de twee grootste Nederlandse banen in Almere en Nieuwegein.

**'WE HOREN NU AL DE
EFFECTEN VAN ONZE
PLANNEN.'**

Gerard Eijkelhof

Eijkelhof: 'We horen nu al de effecten van onze plannen. Gasten horen bij andere banen dat 'Veendam ook wat van plan is'. Eijkelhof heeft de waterskibaan in 2015 overgenomen en de eerste jaren het achterstallig onderhoud weggewerkt. De huidige investeringen maken dat Veendam een stevige positie krijgt binnen de Nederlandse waterski- en wakeboardwereld.

Gemeente welwillend

Gerard Eijkelhof: 'Alle aanpassingen doorvoeren duurt logischerwijs even. We kunnen alleen buiten het seizoen de grote klussen aanpakken en in de winter in het water werken moet wel met beleid. Na de aanpassingen van dit jaar pakken we de horeca aan. We hebben een sterk tekort aan zitruimte, zowel binnen als buiten op het terras.' Eijkelhof geeft aan dat de gemeente Veendam goed meedenkt en welwillend is wat betreft vergunningen: 'Dat scheelt enorm. Het zou heel fijn zijn als we de horeca jaarrond open kunnen houden. Dan kunnen we het personeel ook het hele jaar vasthouden. Dat is voor ons ook prettig. Het scheelt telkens weer opleiden, uitleggen en inwerken.'

AANLEG WATERSKIBAAN

Watersportcentre Veendam breidt het bedrijf uit met een extra waterskibaan. De afgelopen jaren heeft de Nederlandse waterski-gemeenschap de al bestaande waterskibaan in Veendam goed weten te vinden. De baan heeft landelijk veel naamsbekendheid gekregen door de organisatie van het NK wakeboarden in Veendam en er is qua vraag zeker ruimte voor uitbreiding van bezoekersaantallen en doelgroep. De nieuwe baan krijgt diverse obstakels die de waterski-mogelijkheden interessanter maken en extra mensen zullen aantrekken. Daarnaast is met het nieuw aan te leggen systeem individuele begeleiding van de waterskiërs mogelijk en kunnen de snelheden voor elk niveau worden aangepast. De waterskibaan in Veendam ligt in het recreatiegebied Borgerswold waar een ruim aanbod aan dagrecreatie is gevestigd. Er is bijvoorbeeld een klimbos, mogelijkheden voor paintball en boogschieten. Door de extra baan met begeleidingsmogelijkheden, kan Watersportcentre Veendam zich veel breder in de markt zetten.

www.watersportcentre.nl

Locatie: Veendam

**Totale kosten: € 81.675,00,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie € 12.500,-**

THEMA'S:
Economie en toerisme

UITBREIDING BOOTVERHUUR BEERTA

THEMA:
Economie en toerisme

Eigenaar John Löhr van het bedrijf Bootverhuur Beerta breidt zijn vloot de komende drie jaar uit met zes sloepen en vier boten met overnachtingsmogelijkheid. Met deze vier boten kunnen de vakantiegangers de gehele provincie Groningen en verder ontdekken. Alleen voor de aanschaf van de zes sloepen heeft Bootverhuur Beerta LEADER-subsidie aangevraagd. Van deze sloepen zullen zeker drie elektrisch worden aangedreven. Hij ziet vooral vraag naar sloepen voor grotere gezelschappen en sloepen met stillere motoren. Naast uitbreiding van de vloot zal Löhr ook arrangementen gaan aanbieden in samenwerking met andere toeristisch ondernemers uit de regio.

www.bootverhuurbeerta.nl

Locatie: Beerta

Totale kosten: € 60.000,-
LEADER gemeenten: € 12.000,-
LEADER provincie: € 12.000,-

NIEUWBOUW EN NIEUWE MACHINE DRENTH HOLLAND

Drenth Holland fabriceert geweven metaalgaasdoek, geweven kunststofdoek en spiraaldoek en produceert een veelzijdig programma van technische weefsels, machinebespanningen, zeefbanden en filterbanden uit metaaldraad, kunststofdraad of een combinatie daarvan. Het bedrijf is al ruim 90 jaar verankerd in Oude Pekela en de regio. Omzetgroei heeft investeringen in uitbreiding noodzakelijk gemaakt. Om de continuïteit en verdere groei van de onderneming en bijbehorende werkgelegenheid te waarborgen, is een nieuwe, grotere en logistiek gezien efficiëntere locatie noodzakelijk met andere machines. Op de oude locatie was dat niet mogelijk. Daarom bouwt Drenth Holland een nieuwe fabriekshal op Industrierrein West in Oude Pekela. Het bedrijf betaalt de nieuwbouw volledig zelf, voor de aanschaf van een innovatieve nieuwe weefstoel draagt LEADER bij in de kosten. Met de investeringen verwacht het bedrijf dat haar omzet verder zal stijgen. Drenth gaat uit van uitbreiding van de werkgelegenheid met ruim acht arbeidsplaatsen en een hogere omzet bij toeleveranciers in de regio.

www.drenthholland.com

Locatie: Nieuwe Pekela

Totale kosten: € 963.700,-
LEADER EU: € 50.000,-
LEADER gemeenten: € 25.000,-
LEADER provincie: € 25.000,-

THEMA:
Economie

UITBREIDING ACTIVITEITEN EN VERDUUR- ZAMING ZORGBOERDERIJ DE SPINBERG

THEMA:
Economie

Zorgboerderij De Spinberg vervangt met steun van LEADER het dak en knapt de zolder op. Hierdoor kan het van een ongebruikte, ongeïsoleerde ruimte worden omgebouwd tot een extra ruimte die geschikt is voor bedrijfsactiviteiten. Denk hierbij onder meer aan dagbesteding voor de cliënten.

De zorgboerderij heeft 7 fte aan werknemers in dienst en wekt haar eigen stroom op. Op het nieuwe dak komen dakpannen, zodat het geheel beter in de omgeving past. Het nieuwe, geïsoleerde dak zorgt in het gehele pand voor lager energieverbruik. Ook plaatst de zorgboerderij een zonneboiler.

www.despinberg.nl

Locatie: Jipsinghuizen

Totale kosten: € 63.560,-
LEADER gemeenten: € 12.394,20
LEADER provincie: € 12.394,20

BAANVERLICHTING, VEEGMACHINE EN OVERKAPPING VOOR IJSBAAN SCHEEMDA

De ijsbaan in Scheemda vervangt de baanverlichting door LED-lampen en verbetert de meterkasten. Daarnaast wil de Ijsvereniging Oldambt investeren in een overkapping bij de kantine zodat men overdekt de schaatsen kan aantrekken en 's zomers schaduw heeft bij zomeractiviteiten op de ijsbaan. Ook is een goede veegmachine opgenomen in de aanvraag voor een subsidie van LEADER.

www.ijsverenigingoldambt.nl

Locatie: Scheemda

Totale kosten: € 40.630,-
LEADER gemeenten: € 7.500,-
LEADER provincie: € 7.500,-

THEMA:
Sociale cohesie

SCHOENREPARATIE- EN SLEUTELBEDRIJF BROKSCHMIDT

✂ INTERVIEW

Oude Pekela

NIEUW PAND INRICHTEN TOT WARME, LAAGDREMPELIGE WINKEL

INTERVIEW MET PETRA EN GERT BROKSCHMIDT

Eigenaren schoenreparatie- en sleutelbedrijf Brokschmidt

IN OUDE PEKELA IS EEN VEROUDERD DEEL VAN HET WINKELCENTRUM AFBROKEN EN VERVANGEN DOOR EEN AANTAL NIEUWE WINKELPANDEN. GERT EN PETRA BROKSCHMIDT KOCHTEN HET HOEKPAND EN HEBBEN VOOR DE INRICHTING VAN DE WINKEL EEN BIJDRAGE VAN LEADER GEKREGEN. HET BEDRIJF RICHT HIER EEN LAAGDREMPELIGE WINKEL IN MET EEN WARME UITSTRALING. GERT BROKSCHMIDT: 'NU WE MET EEN LEEG PAND BEGINNEN KUNNEN WE HET METEEN GOED INRICHTEN. EN DANKZIJ LEADER GEBEURT DAT NU OOK DIRECT KWALITATIEF GOED. DAT SCHELT EXTRA VERVANGINGSKOSTEN OVER EEN PAAR JAAR.'

Parkeerruimte

Petra Brokschmidt: 'De ontwikkelingen die we op de nieuwe locatie kunnen maken, zijn op de oude locatie voor ons niet mogelijk.' Het nieuwe pand heeft aan de voorkant zicht op het nog aan te leggen dorpsplein en is aan de zijkant zichtbaar vanaf de doorgaande weg door Oude Pekela. Gert: 'Onze winkel past qua sfeer en door het ruime assortiment perfect bij de sfeer die we voorstellen dat er op het pleintje zal ontstaan. Er komt parkeerruimte voor de deur en dankzij de nieuwe inrichting kan het assortiment aantrekkelijk en overzichtelijk worden uitgesteld.'

Omzetstijging

Gert en Petra Brokschmidt verwachten door de verhuizing en de grondige aanpak van de inrichting, een omzetstijging. Er zijn straks betere mogelijkheden om het bedrijf te profileren. Brokschmidt maakt bijvoorbeeld als één van de weinigen in het noorden speciale autosleutels. Klanten

**'HET WORDT EEN WARME,
OVERZICHTELIJKE WINKEL
WAAR ONS COMPLETE
ASSORTIMENT GOED TOT
ZIJN RECHT KOMT.'**

Petra Brokschmidt

hiervoor lezen vaak over het bedrijf via auto-sites. De huidige winkel in het overdekte deel van het winkelcentrum is voor hen echter vaak moeilijk te vinden, bij het nieuwe hoekpand zal dat geen probleem zijn.

Huislijke sfeer

Wat zijn Gert en Petra nu precies van plan in hun nieuwe winkel? Gert: 'In de nok bouwen we voor de helft een zolder voor de opslag van onze voorraad. De voorste helft blijft open en daar komt een grote lamp te hangen van 1,20 bij 1 meter. Er komt een goede, slijtvaste vloer in zonder voegen en vaste planken aan de muur voor onze schoenen.' Blank hout en brocante houten kasten voor meubelen en stomerijkleding maken de huiselijke sfeer straks compleet. Petra: 'Ons hele assortiment, van schoenen tot onder (veel) meer breinaalden, naaimachineonderdelen, goede inlegzolen, sluffen, sokken en wol komt straks beter tot zijn recht.'

LEADER draagt bij aan de inrichting van het nieuwe pand van Schoenservice Brokschmidt in het overdekte winkelcentrum de Helling in Oude Pekela. Het bedrijf verkoopt en repareert schoenen, heeft een sleutelservice en verkoopt onder meer founitouren, laarzen, klompen en andere leerwaren. De eigenaar heeft een nieuwbouwpand gekocht op loopafstand van de huidige locatie. Het pand voldoet aan alle eisen die de ondernemers hebben. Wel moeten zij investeren in de basisinrichting zoals het installeren van elektriciteit, CV, Alarm, winkelinrichting en de aanleg van de vloer en zolder.

www.schoen-service.nl

Locatie: Oude Pekela

Totale Kosten: € 12.000,-
LEADER gemeenten: € 2.400,-
LEADER provincie € 2.400,-

UITBREIDEN EN VERDER ONTWIKKELLEN SCHOEN- SERVICE BROKSCHMIDT

THEMA:
Economie

TOERISTISCHE DOOR- ONTWIKKELING CAMPING BUITEN WEDDE

Aan de Hoornderweg in Wedde is Camping Buiten Wedde gesitueerd. De nieuwe eigenaar investeerde stevig in renovatie en verduurzaming van het pand en nu ook in de camping en drie recreatieappartementen. Met name de doorontwikkeling ervan. De eigenaar vergroot één van deze appartementen met een extra slaapkamer en voegt twee slaaphutten en een fietsenhok toe. Daarnaast vernieuwt hij nog het één en ander aan elektriciteit, watervoorziening, verbetering van de gezamenlijk tuin voor de gasten, de toegangsweg, waterafvoer en marketing. De combinatie van diverse overnachtingsmogelijkheden vergoot de doelgroep en verlengt het seizoen. De camping richt zich met name op rustzoekers en wandelaars. De nieuwe eigenaar werkt met andere toeristische ondernemers in de buurt aan marketing en speciale arrangementen om de toeristen langer binnen het gebied te houden.

www.buitenwedde.nl

Locatie: Wedde

Totale kosten: € 58.800,-
LEADER gemeenten: € 11.760,-
LEADER provincie: € 11.760,-

Een markante herenboerderij aan de Hamsterweg, net buiten Bellingwolde wordt verbouwd tot luxe vakantieverblijf. Doelgroep is het hoogste segment uit binnen- en buitenland. De boerderij heeft een dubbele schuur achter het woonhuis en is al voorzien van enkele gastenruimtes in één van deze aanpandige schuren. De andere schuur wordt voorzien van wellness- en sportfaciliteiten zodat het bedrijf een zeer compleet uitgeruste accommodatie kan bieden. Gasten hebben straks de beschikking over de gehele boerderij. Dit betekent zowel het volledige woonhuis als de gastenruimtes, de wellness- en sportfaciliteiten en de tuin van 10.000 vierkante meter met zwembad en diverse terrassen met vuurplaatsen. Alle ruimtes worden zeer luxe ingericht, passend bij de uitstraling van het pand. Ook worden er diverse ruimtes ingericht met entertainmentvoorzieningen zoals een eigen bioscoop. Met deze verbouwing denken de eigenaren een specifieke doelgroep uit Nederland, maar ook uit België, Duitsland, Groot-Brittannië en Scandinavië aan te trekken en daarmee een nieuwe doelgroep naar Westerwolde te brengen.

Locatie: Bellingwolde

MARKANTE BOERDERIJ WORDT LUXE VAKANTIE- ACCOMMODATIE

Totale kosten: € 595.619,-
LEADER gemeenten: € 25.000,-
LEADER provincie: € 25.000,-
LEADER EU: € 50.000,-

Metaalbedrijf Locom VOF in Rhederveld investeert in een nieuwe CNC-gestuurde plasma-snijder en een verbouwing van het bedrijfspand. Hierdoor kan het bedrijf een betere service leveren aan klanten, een betere en goed gesorteerde voorraad aanhouden en gaat er door een nieuw voorraadbeheersysteem minder tijd zitten in administratieve handelingen. Ook komt er een nieuw facturatiesysteem dat veel tijd bespaart. De werkzaamheden beslaan onder meer het creëren van een aparte receptieruimte, extra vloerruimte voor het magazijn en het stofvrij maken van het magazijn door het plaatsen van een afscheiding naar de werkplaats. De aanpassingen maken het voor het bedrijf makkelijker zich verder te specialiseren in de al ingeslagen richting: het bieden van oplossingen voor uiteenlopende constructie- en mechanisatievraagstukken voor zowel de transport-, industrie- als landbouwsector.

www.locome.nl

Locatie: Rhederveld

Totale kosten: € 102.661,33
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

BEDRIJFSONTWIKKELING METAALBEDRIJF LOCOME VOF

MELKVEEBEDRIJF DE ZUIVELMAND

✂ INTERVIEW

Blijham

SNELLER PROFESSIONEEL OPSCHALEN DANKZIJ LEADER

INTERVIEW MET JANNEKE TIELEMANS

Mede-eigenaar De Zuivelmand

DE START VAN HUN BEDRIJF IN ZUIVELVERWERKING IS NOG GEEN JAAR GELEDEN EN NU AL IS HET TIJD VOOR UITBREIDING. OM HET BEDRIJF METEEN GOED OP TE KUNNEN SCHALEN, IS INVESTERING NODIG IN EEN PROFESSIONELE ZUIVELRUIMTE MET VOLDOENDE CAPACITEIT.

Geen resten

Janneke Tielemans: 'We dachten rustig te beginnen door aan onze vrienden en familie bekend te maken dat zij wekelijks bij ons yoghurt, chocolademelk, vanillevla en 'gewone' gepasteuriseerde boerderijmelk konden bestellen. Dat liep al snel als een trein. Tegenwoordig is het assortiment aangevuld met karnemelk, boter en kwark. De yoghurt en kwark leveren we naast naturel, ook met verschillende soorten vruchten.' De zuivelmand gebruikt hiervoor nu drie pasteurpannen van 20 liter, wat veel schoonmaakwerk en langere verwerkingstijden vergt. De producten zijn via internet, whatsapp en telefonisch te bestellen zodat er niet meer gemaakt hoeft te worden dan er wordt verkocht en er geen resten zijn. Gijs brengt wekelijks op vrijdag de zuivel rond. Het stel heeft ook een verkoopautomaat voor aan de weg aangeschaft.

Sneller professioneel

Janneke: 'We investeren in een glad afgewerkte zuivelruimte en apparatuur met ruime capaciteit. Voor de inrichting van de ruimte hebben we LEADER benaderd. De investering

**'WIL JE DIT ECONOMISCH
HAALBAAR MAKEN, DAN
MÓET JE HET ZO GROOT
AANPAKKEN.'**

Janneke Tielemans

voor een 100-liter pasteur, een 100-liter karnton, een ruim aantal rondbrengkratten, glazen flessen in plaats van de huidige plastic exemplaren en een professionele vaatwasser is groot. De LEADER-bijdrage maakt dat we dit in één keer kunnen doen in plaats van het te verspreiden over meerdere jaren. Hierdoor kunnen we sneller professioneel opschalen en rendabel zijn. Wil je dit economisch haalbaar maken, dan móet je het zo groot aanpakken.'

Rondleiding

Het stel grijpt het contact met de consument aan om uitleg te geven over het boerenbedrijf. Wat gebeurt er? Waarom? Om de verbinding tussen boer en burger te onderhouden organiseert 'De Zuivelmand' speciale contactmomenten. Een evenement wanneer de koeien naar buiten gaan bijvoorbeeld of een zomerse lunch met rondleiding over het bedrijf. Het boerenbedrijf heeft op dit moment 2 personeelsleden aan het werk. De opschaling van de zuiveltak zorgt op termijn naar alle waarschijnlijkheid voor behoefte aan nog een extra FTE.

Melkveebedrijf Tielemans uit Blijham is twee jaar geleden overgenomen door de nieuwe generatie. Deze jonge ondernemers willen de melk van hun eigen 300 koeien direct vermarkten door het te verwerken tot boerderijzuivel. Hier hebben zij op kleine schaal al enige ervaring mee en de verkoop hiervan loopt zeer goed. De producten zijn te bestellen via een webshop en worden thuis geleverd. Om echter acceptabele volumes te kunnen verwerken, is meer capaciteit nodig. Tijd dus voor een professionaliseringsslag. LEADER draagt met dit project bij aan de investering van dit bedrijf in verwerkings- en vulmachines, een bereidingsruimte en ruime koeling. Het bedrijf gaat uit van een groei in arbeidsplaatsen met 1 tot 3 FTE over de komende jaren.

www.dezuivelmand.nl

Locatie: Blijham

Totale kosten: € 89.905,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

DE ZUIVELMAND: PROFESSIONALISERING ZUIVELBEDRIJF

De Zuivelmand

THEMA:
Economie

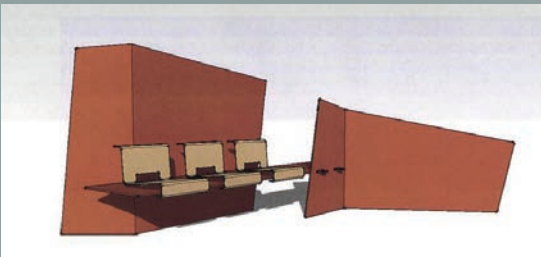
MONUMENT VOOR VERZETS-FAMILIE STADSKANAAL

Totale kosten: € 70.000,-
LEADER gemeenten: € 10.500,-
LEADER provincie € 10.500,-

In Stadskanaal komt een monument voor de familie Drenth die tijdens de tweede wereldoorlog 17 deels Joodse onderduikers in hun huis van onderdak voorzag. Met één pijler voor elke bewoner van toen, geven 21 cortenstalen pijlers aan waar het huis ongeveer heeft gestaan. De 17 onderduikers en de 4 gezinsleden worden daarmee herdacht. Het kunstwerk wordt opgenomen in nog te ontwikkelen flets- en wandelroutes langs bijzondere plekken in de regio. Zo kunnen leerlingen van basis- en middelbaar onderwijs en alle inwoners en bezoekers kennisnemen van een bijzonder stukje Stadskanaalster geschiedenis.

Uit het projectplan:
"Eén dag na de bevrijding van Stadskanaal op vrijdag 13 april 1945 loopt een groep mensen, waaronder dertien joodse bewoners uit de regio, vanaf de Kromme Wijk C14 naar het centrum van het dorp. Bijzonder is dat ze meer strompelen dan lopen. Na jarenlang onderduiken in het huisje van Willem en Hindertje Drenth is voortbewegen voor hen een zware opgave. De feestende bewoners van Stadskanaal zijn met stomheid geslagen. Tijdens de bezetting had menig inwoner zich laatdunkend uitgelaten over de familie Drenth, mede omdat dochter Lammie nog een korte tijd gewerkt had op het NSB-kringhuis aan de Hoofdkade. De "Drenthen" werden door velen beschouwd als collaborateurs. De voettocht heeft er waarschijnlijk voor gezorgd dat Lammie die dag niet werd opgepakt om te worden kaalgeschoren zoals dat met veel moffenmeiden is gebeurd."

Locatie: Stadskanaal

THEMA'S:
Sociale cohesie en toerisme

AANSCHAF LED-VERLICHTING TENNISCLUB OUDE PEKELA

De tennisvereniging in Oude Pekela vervangt de oude lampen op de tennisbaan voor LED-verlichting. Volgens berekening gaan hiermee de energiekosten met 40% naar beneden. Dit maakt de exploitatie van de vereniging aanzienlijk makkelijker. De tennisclub investeert niet in duurzame opwekking van de energie op het terrein zelf. De vereniging kan stroom afnemen van het project Pekela Duurzaam, dat al meerdere voorzieningen in de gemeente Pekela van stroom voorziet.

www.ltcoudepekela.nl
Locatie: Oude Pekela

Totale kosten: € 19.481,-
LEADER gemeenten: € 3.896,20
LEADER provincie: € 3.896,20

THEMA:
Sociale cohesie

Het Bellingwolder bedrijf Vika produceert kunststof kozijnen. Na de aanschaf enige jaren geleden van een zaagmachine voor het in verstek zagen van kunststof kozijndelen, is de portefeuille van het bedrijf aanzienlijk gegroeid. Dit heeft de regio drie FTE aan structurele werkgelegenheid opgeleverd. Om door te gaan in deze flow van groei, heeft de eigenaar zijn blik laten vallen op het product SlimVent. Een ventilatiesysteem in een kunststof kozijn zonder dat hierbij warmte verloren gaat. Door in het kozijn een ventilator en een warmtewisselaar te plaatsen, wordt frisse buitenlucht opgewarmd de woning ingeblazen. Normale ventilatieroosters zorgen vaak voor veel afkoeling, dat voorkomt Vika hiermee. De assemblage van deze kozijnen gebeurt vanwege de nauwkeurigheid met een vier-kops lasmachine, wat een forse investering is. Deze nauwkeurigheid is nodig voor de juiste luchtstroom. Vika verwacht met deze investering wederom groei te genereren. Op korte termijn met twee FTE en naar verwachting naar acht FTE in de nabije toekomst.

www.vikakunststof.nl

Locatie: Bellingwolde

NIEUWE PRODUCTLIJN VOOR VIKA KUNSTSTOF

Totale kosten: € 251.500,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-
LEADER EU: € 25.000,-

THEMA:
Economie

Aan de beneden Oosterdiep 57 in Veendam staat een pand in Amsterdamse Schoolstijl. Van origine is het een oude slagerij met woonhuis maar in de jaren '50 is het verbouwd tot kantoorruimte. Deze verbouwing heeft veel van de oorspronkelijke uitstraling teniet gedaan. De huidige eigenaar brengt de buitenkant van het pand terug in oude luister en op enkele plaatsen zal dit ook aan de binnenkant gebeuren. De functie blijft kantoorruimte en het pand zal na de restauratie worden verhuurd. LEADER draagt bij aan de kosten voor het terugbrengen in originele staat en het verfraaien van het straatbeeld. Het naastgelegen voormalige postkantoor heeft een aantal jaar geleden ook een dergelijke ingreep ondergaan en samen zorgen deze panden ervoor dat het oude markante straatbeeld wordt versterkt en verval wordt tegengegaan.

Locatie: Veendam

Totale kosten: € 62.374,41
LEADER gemeenten: € 12.474,88
LEADER provincie: € 12.474,88

RESTAURATIE MARKANT PAND VEENDAM

THEMA'S:
Economie en sociale cohesie

REGIONAAL GETEELD KOOLZAAD WORDT SMEERMIDDEL

INTERVIEW MET JOHN EN GOEDHART BORGESIOUS

Eigenaren Airogroep

DE WERELD VAN PLANTAARDIGE OLIËN EN VETTEN ALS GRONDSTOFFEN VOOR DIERVOEDING EN COSMETISCHE TOEPASSINGEN IS VOOR DE BROERS JOHN EN GOEDHART BORGESIOUS GESNEDEN KOEK. VIA HUN BEDRIJF BORGESIOUS GROUP VERHANDELEN ZIJ DEZE PRODUCTEN WERELDWIJD. VANWEGE DE GROTERE BEHOEFTE AAN DUURZAME SMEERMIDDELEN EN DE INTERESSE VOOR REGIONAAL GEPRODUCEERDE PRODUCTEN, STEEKT HET BEDRIJF NAAST DEZE ACTIVITEIT OOK IN OP EIGEN ONTWIKKELING EN PRODUCTIE VAN BIOLOGISCH AFBREEKBARE SMEERMIDDELEN OP BASIS VAN REGIONAAL GETEELD KOOLZAAD. DIT DOEN ZIJ ONDER DE NAAM AIROGROUP.

Veilig en duurzaam

Goedhart: 'Nagenoeg alle smeermiddelen zijn nog grotendeels op minerale oliën gebaseerd. Dit is niet alleen slecht voor het milieu maar ook ongezond voor degenen die hier dagelijks mee werken. Denk bijvoorbeeld aan monteurs in garagebedrijven en fietsenmakers. Het triggerde ons om een plantaardig smeermiddel van regionale teelt te maken dat zowel veilig, als duurzaam en biologisch afbreekbaar zou zijn. Dát is ons gelukt en hiervoor is de Airolube lijn gelanceerd'.

Onderlinge betrokkenheid

Met behulp van de LEADER-subsidie wordt nu een nieuw bedrijfspand in Stadskanaal gebouwd. Hier komt straks de productie- en afvullijn, een laboratorium voor de ontwikkeling van nieuwe producten, het magazijn en kantoorruimte voor administratie en marketing. John: 'Ons gebouw is voorzien van een warmtepomp en uiteraard led-verlichting. De productie en opslag situeren we in één ruimte. Hierdoor krijgen we licht en openheid door

**'EEN STERKE DRANG
EEN VEILIG, DUURZAAM,
BIOLOGISCH AFBREEKBAAR
SMEERMIDDEL TE
MAKEN MET REGIONALE
INGREDIËNTEN.'**

John Borgesius

het hele bedrijf en is de onderlinge betrokkenheid van de onderdelen groter, het wordt meteen één geheel. Om diezelfde reden zit tussen het lab en de productievloer een glazen wand en geen dichte muur.'

Eigen lab

Beide broers benadrukken de ruime mogelijkheden van de productielijn en het bedrijfsgebouw met eigen lab. Denk hierbij aan uitbreiding met onder meer verzorgingsproducten, producten voor voedselbereiding en producten op bestelling. John: 'We kunnen dankzij ons lab in overleg met andere bedrijven ook specifieke producten ontwikkelen voor private labels, producten analyseren en verdere duurzame producten ontwikkelen. Alles op basis van het regionale koolzaad natuurlijk.' Op dit moment levert de Airogroep de Airolube smeermiddelen (www.airolube.nl) enkel in de voor hen kenmerkende lucht gedreven verpakkingen. Hier komen binnenkort nog grootverpakkingen en (duurzaam verpakte en duurzaam gedreven) sprays bij.

OPZETTEN PRODUCTIE- FACILITEIT VOOR DUUR- ZAME OLIEPRODUCTEN

Borgesius Group uit Stadskanaal is gespecialiseerd in toepassingen van oliën en vetten. Dit bestond tot nu toe enkel uit het importeren en verwerken van de oliën en vetten. Nu breidt het bedrijf uit met een tak voor de ontwikkeling en productie van op vet gebaseerde producten in een nieuwe veilige en duurzame consumentenverpakking, de Airogroep. LEADER draagt bij aan de nieuwbouw van een bedrijfshal en de aanschaf en installatie van een productie-uitrusting. Het bedrijf heeft voor dit nieuwe bedrijfsonderdeel behoefte aan een hal met kantoren, productieruimte en een laboratorium voor onderzoek en ontwikkeling van de recepturen. Vanwege het brede en kwalitatief hoge productaanbod investeert het bedrijf in verschillende productlijnen. In eerste instantie zijn 10 medewerkers nodig voor de nieuwe bedrijfstak. Borgesius verwacht een groei naar circa 30 FTE. De Airogroep koopt grondstoffen regionaal in, in Noord-Nederland en Duitsland. Daarnaast gebruikt het bedrijf speciale drijfgasvrije luchtgedreven Airopet verpakkingen.

www.borgesiusgroup.nl
www.airolube.nl

Locatie: Stadskanaal

Totale kosten: € 375.000,-
LEADER gemeenten: € 25.000,-
LEADER provincie: € 25.000,-
LEADER EU: € 50.000,-

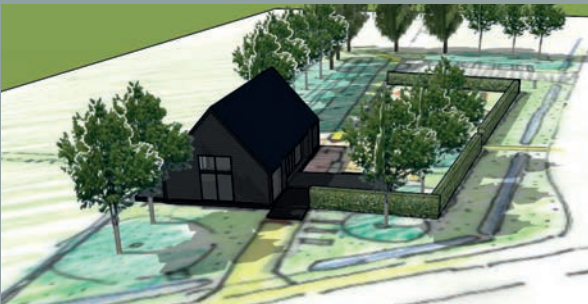
NIEUWBOUW BUURTHUIS VOOR GANZEDIJK EN HONGERIGE WOLF

Totale kosten: € 325.000,-
LEADER gemeenten: € 25.000,-
LEADER provincie: € 25.000,-
LEADER EU: € 50.000,-

De dorpen Ganzedijk en Hongerige wolf hebben al sinds jaar en dag een gezamenlijk buurthuis in Hongerige Wolf. Het pand is echter sterk verouderd, slecht geïsoleerd en voldoet totaal niet meer aan de eisen voor het gebruik. Het nieuwe bestuur, dat kan rekenen op de steun van veel inwoners van de twee dorpen, heeft besloten tot de bouw van een nieuw buurthuis. Dit omdat nieuwbouw goedkoper is dan verbouwen. Het nieuwe buurthuis komt in Ganzedijk en heeft beduidend lagere energielasten en een betere toegankelijkheid. Hierdoor is het beter te exploiteren dan het huidige gebouw. Naast huiskamer voor het dorp is het nieuwe buurthuis een centrum voor welzijnswerk, toeristische informatie en een loket voor gemeentelijke diensten. Zo wordt voorkomen dat dergelijke voorzieningen als gevolg van de bevolkingskrimp

uit de buurt moeten verdwijnen. Dit is een sterke toegevoegde waarde van het buurthuis. Daarnaast wordt het terrein van het buurthuis in een later stadium gebruikt voor de opwekking van duurzame energie voor het dorp. In het buurthuis komt toeristische informatie over de geschiedenis van de omgeving en de waarde van de Dollard beschikbaar.

Locatie: Ganzedijk

THEMA:
Sociale cohesie

VAN PEUTERZAAL NAAR THERAPIECENTRUM

Totale kosten: € 57.750,-
LEADER gemeenten: € 11.550,-
LEADER provincie: € 11.550,-

De kleuterafdeling in een vrijkomend schoolgebouw in Scheemda wordt door 'Centrum IK' ver-bouwd tot therapieruimte. Centrum IK is de praktijk van Ina Kloosterboer en Anita Leutscher. Het is een praktijk voor coaching, psychosociale therapie en systeemtherapie. De oude kleuterschool is een aangebouwd gedeelte van de voormalige school, met een eigen entree. Centrum IK heeft zelf echter genoeg aan een gedeelte hiervan. Daarom verbouwt het bedrijf de oude kleuterschool dus-danig dat het ruimte gaat bieden aan meerdere disciplines in de zorg binnen het sociaal-medisch vlak. Denk aan relatie- en gezinstherapie, coaching (stress/burn out en persoonlijke ontwikkeling), kindercoaching, logopedie, diëtetiek, fysio- en ergotherapie, schuldhulpverlening etc. Zo

wordt het hele aangebouwde deel van een nieuwe functie voorzien en heeft elke gebruiker voordeel van de centrumfunctie die het biedt. Ook richt het centrum zich op laagdrempelige hulpverlening door het organiseren van koffie-inloopsprekuren, waar mensen met hun vragen terecht kunnen. Centrum IK pakt daarnaast het buitenterrein aan. Het schoolplein wordt groen ingericht, passend bij de uitstraling van het bedrijf.

www.imkloosterboer.nl

Locatie: Scheemda

THEMA'S:
Economie en sociale cohesie

Een al enige jaren gesloten café in Winschoten wordt opgeknapt en verbouwd zodat er voor uiteenlopende doelgroepen, zowel kleinschalige als grotere evenementen kunnen worden georganiseerd. De nieuwe naam wordt Muziek- en cultuurcafé Mazzo. Het bedrijf hierachter, HQ Events, is al jaren actief in het organiseren van evenementen op het gebied van muziek en cultuur en kent de doelgroep en het gebied. Het bedrijf merkte dat er in Winschoten zowel onder artiesten als onder potentiële bezoekers, sterke behoefte is aan een locatie waar muzikanten kunnen samenkomen en concerten en jam-avonden kunnen organiseren. LEADER draagt bij aan de opknap- en opstartkosten van deze creatieve en ontmoetingsplek en broedplaats. Muziek- en Cultuurcafé Mazzo wil met haar eigen unieke concept een gat in het aanbod vullen.

CULTURELE EN MUZIKALE BROEDPLAATS VOOR WINSCHOTEN

Totale kosten: € 95.000,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie: € 12.500,-

Locatie: Winschoten

THEMA'S:
Economie en sociale cohesie

AANPASSING OPENBARE INRICHTING ROND MFA MEEDEN

In Meeden wordt een multifunctionele accommodatie gebouwd om twee scholen, het dorps huis en de gymzaal in onder te brengen. De voormalige gemeente Menterwolde heeft hiervoor de afgelopen jaren ideeën vanuit de bevolking verzameld en verwerkt in het ontwerp. Ook de openbare inrichting rond het pand wordt aangepakt waardoor het dorpscentrum door deze multifunctionele accommodatie een nieuwe uitstraling krijgt. Om deze aanpak van de openbare ruimte draait het in deze projectaanvraag. LEADER draagt bij aan het aanleggen van een stedelijk plein, parkeerplaatsen en kiss & ride plaatsen. Auto's en fietsers krijgen gescheiden wegdelen en een bushalte wordt verplaatst. Daarnaast wordt er een parkachtig geheel aangelegd met veel hagen, gras en bomen. Met dit onderdeel draagt LEADER bij aan het totale project van de bouw van het MFA in Meeden.

Totale kosten: € 435.000,-
LEADER EU: € 50.000,-
LEADER gemeenten: € 25.000,-
LEADER provincie: € 25.000,-

Locatie: Meeden

THEMA:
Sociale cohesie

VERDUURZAMING TENNIS- VERENIGING VEENDAM

Ook de tennisvereniging Veendam investeert in duurzaamheid. Net als bij andere sportverenigingen drukt de energielast zwaar op de exploitatie. Met deze eenmalige investering om reguliere verlichting te vervangen door LED-lampen hoopt de vereniging de kosten te drukken. Daarnaast wordt een tennisveld vervangen door twee padelbanen, een nieuwe vorm van tennis wat gelijkenissen kent met squash, maar dan in de buitenlucht. LEADER draagt alleen bij aan de kosten van het vervangen van de lampen door LED-verlichting.

Locatie: Veendam

Totale kosten: € 135.000,-
LEADER gemeenten: € 7.500,-
LEADER provincie: € 7.500,-

THEMA:
Sociale cohesie

NIEUW SPEEL- EN ONTMOETINGS PLEK CBS MARANATHA

Het speelplein van CBS Maranatha in Winschoten is na schooltijd een ontmoetingspunt voor de kinderen uit de buurt. Nu de buurt steeds meer verjongd, komt naar voren dat er in de buurt te weinig speelgelegenheid is en dat meer kinderen zichtbaar op straat spelen. Er is in de buurt één klein speeltuintje voor kinderen onder de vijf jaar. Daarnaast heeft de school een klein speellokaal dat te klein is om als gymlokaal dienst te doen, zeker voor de bovenbouw. Op initiatief van ouders en buurtbewoners is er nu een project ingediend om het schoolplein meer allure te geven. Allerhande speel- en spel attributen voor verschillende leeftijden worden geplaatst op het schoolplein waardoor de kinderen hier hun gymles kunnen krijgen. Het plein is hiermee verworden tot een nieuwe plek voor jongeren om samen te kunnen spelen en een ontmoetingsplek voor jong en oud in de wijk.

www.cbsmaranatha.nl

Locatie: Winschoten

Totale kosten: € 48.650,83
LEADER provincie € 9.730,-
LEADER gemeenten € 9.730,-

THEMA:
Sociale cohesie

Drie sportverenigingen (volleybal, tennis en handbal) leggen binnen het sportpark Pagedal 5 permanente beachvelden aan waar de vele sportverenigingen (voetbal, atletiek, korfbal, hockey, paardrijden en tennis) en de scholen in de omgeving (oa Noorderpoortcollege) gebruik van kunnen maken. De velden komen op het terrein van de tennisclub. Gezamenlijke activiteiten op de beachvelden en gelijktijdig gebruik ervan door verschillende clubs, verstevigt de verbinding tussen de sportverenigingen. Het vergroot de levendigheid, de afwisseling en het contact tussen leden. De inschatting is dat dit positief werkt voor ledenbehoud en uitbreiding van ledenaantallen. Ook scholen gaan de beachvelden gebruiken. Beheer en onderhoud worden door de drie verenigingen bekostigd. LEADER draagt bij aan de opzetkosten. Er moet zand komen, palen en netten maar ook hekwerk en opslagruimte.

Locatie: Stadskanaal

Totale kosten: € 55.000,-
LEADER provincie € 11.000,-
LEADER gemeenten € 11.000,-

BEACHVELDEN VOOR SPORTVERENIGINGEN EN SCHOLEN IN STADSKANAAL

THEMA:
Sociale cohesie

VAN LIKEURFABRIEK NAAR WOONCENTRUM

✂ INTERVIEW

Winschoten

LIKEURFABRIEK WORDT LEVENDIG WOONCENTRUM VOOR 'DE NIEUWE OUDEREN'

INTERVIEW MET LEO JANSON

Eén van de initiatiefnemers van het project

HET OUDE HAVENGEBIED IS EEN BELANGRIJK ASPECT VAN HET INDUSTRIEEL VERLEDEN VAN WINSCHOTEN. EEN MARKANT DEEL VAN DE STAD MET PRACHTIGE GEBOUWEN DAT NOG WEL ENIGE ONTWIKKELING KAN GEBRUIKEN. DE GEMEENTE OLDAMBT WIL HET ONTWIKKELDE EN GEZELLIGE HAVENGEBIED STRAKS MET HET CENTRUM VERBINDEN VIA EEN WANDELPROMENADE. ER STAAT ECHTER NOG EEN AANTAL PANDEN LEEG. EÉN DAARVAN IS DE VOORMALIGE LIKEURFABRIEK PFAFF. WILBERT VAN DER SPLINTER EN LEO JANSON BOUWEN HET ENORME PAND OM TOT WOONCENTRUM MET ZORGAPPARTEMENTEN, HOTELKAMERS, CULTUURPODIUM EN BRASSERIE.

Kleinschalige woonvormen

Leo Janson: 'Wij wilden voorkomen dat ook dat pand wordt opgekocht door een projectontwikkelaar die het laat verloederen. Daarom hebben wij het gekocht. Vanwege de enorme wachtlijst van maar liefst 18.000 personen voor ouderenwoningen in de gemeente, zien wij kans twee vliegen in één klap te slaan door hier appartementen voor ouderen te realiseren.' Janson benoemt een groeiende behoefte aan levendige, gezellige woonplekken voor ouderen. Daarbij verwijst hij naar het RVO, dat hypotheek verstrekkt voor dit soort initiatieven.

Spannend gebouw

Op deze manier zet het RVO groot in op de ontwikkeling van kleinschalige woonvormen voor ouderen. Woonsituaties waar de bewoners hun gang kunnen gaan, waar genoeg gebeurt en tegelijkertijd deskundige zorg beschikbaar is. Een plek ook waar niets moet. Autonomie staat hoog in het

vaandel. Janson: 'Het is een spannend gebouw en het moet een sexy plek worden met veel glas, staal, openheid en een gezellige en toch industriële sfeer. Het is een aansprekend pand waar je blij van wordt.' De initiatiefnemers appelleren aan wat de nieuwe bewoners in hun bezige leven hebben meegemaakt en wat zij willen voortzetten. Er komen 17 appartementen, 7 hotelkamers, een dakterras met moestuin en kas, een brasserie en er is ruimte voor muziek en andere cultuur.

Levendig stadsdeel

Tegenover het pand is een historische lighaven met plek voor historische schepen met een woonfunctie. Als dit vol komt te liggen, brengt dit een aantrekkelijk straatbeeld met zich mee en levendigheid. Er is nog plek voor zo'n 10 schepen die hier jaarrond mogen liggen. Het is de bedoeling dat het wooncomplex in augustus 2023 opent.

**'DIT SPANNENDE GEBOUW
BOUWEN WE OM TOT EEN
SEXY PLEK MET VEEL GLAS,
STAAL, OPENHEID EN EEN
PRETTIGE, VRIJE SFEER.'**

Leo Janson

Een al jaren leegstaande likeurfabriek van Pfaff in Winschoten wordt verbouwd en herbestemd tot een rusthuis/appartementencomplex waarin de menselijke maat centraal staat. Er worden 17 zorgappartementen gebouwd en hiermee komen er appartementen beschikbaar in een moeilijk verkrijgbaar segment. Met de herbestemming en restauratie van de Pfaff fabriek wordt het oorspronkelijke gevelbeeld aan de Havenkade-West verder hersteld en voor de komende decennia veiliggesteld. Winschoten en de gemeente Oldambt krijgen hiermee een bijzonder industrieel monument terug dat zonder ingrijpen zou vervallen en vergaan. Naast de appartementen bouwen de initiatiefnemers een aantal gemeenschappelijke ruimtes zoals een atelier, een expositieruimte en enkele logeerkamers. De bewoners kunnen gebruik maken van verschillende diensten aan huis, afgestemd op hun behoeftes en wensen, zodat zij een leven kunnen leiden zoals zij dat wensen. Zij beslissen zelf welke zorg en ondersteuning zij willen ontvangen. Ook kunnen bewoners straks door professionele begeleiders en vrijwilligers worden ondersteund bij deelname aan culturele activiteiten. Het doel is om bijzondere evenementen te gaan organiseren, zoals concerten en theatervoorstellingen, exposities, try-outs en lezingen. Dit alles in de unieke setting van de Pfaff fabriek, waarbij er veelvuldig contact is tussen publiek en bewoners. De totale investering van de aanvrager in het pand is beduidend groter dan het deel van de begroting dat voor dit projectonderdeel bij LEADER is ingediend.

Locatie: Winschoten

Totale kosten: € 250.000,-
LEADER gemeenten: € 25.000,-
LEADER provincie: € 25.000,-
LEADER EU: € 50.000,-
Eigen middelen: € 150.000,-

SENIORENWONINGEN IN OUDE VRUCHTEN- WIJNFABRIEK

THEMA'S:
Economie, sociale cohesie

CREËREN WERKRUIMTE EN HERBESTEMMING RIJKS-MONUMENT BELLINGWOLDE

Het modebedrijf DesignByU ontwerpt en produceert (duurzame) kleding voor andere modemerken en bedrijfskleding. Hiervoor laat DesignByU in Turkije voorbeeldstukken (samples) maken. Het bedrijf is gevestigd in een uniek rijksmonument in Bellingwolde met een grote ongebruikte zolder. De eigenaar gaat de zolder verbouwen tot ruimte waar meerdere mensen kunnen werken. De sample-productie wordt dan verplaatst van Turkije naar Bellingwolde. Ook komt er kantoorruimte voor de nodige administratieve werkzaamheden en orderverwerking van de webshop. Men verwacht 3 à 4 FTE extra werkgelegenheid.

THEMA:
Economie

Totale kosten: € 64.419,-
LEADER gemeenten: € 12.500,-
LEADER provincie € 12.500,-

Locatie: Bellingwolde

AANLEG BAAN VOOR ADVENTURE GOLF

Op het terrein van bungalowpark Emslandpark legt Recrea support BV een Adventure Golfbaan aan. De baan vervangt de sterk verouderde midgetgolfbaan aan de rand van het park, dichtbij het restaurant en met de adventure golfbaan wil de ondernemer het recreatieve aanbod in en om het park uitbreiden. De adventure golfbaan krijgt een natuurlijke uitstraling en meandert mee met de natuurlijke componenten van het terrein. Het gaat door het gebruik van natuurlijke materialen op in de natuurlijke omgeving. Verlichting maakt de baan ook in het donker te gebruiken, wat een extra dimensie aan het spel geeft.

THEMA'S:
Economie en toerisme

Adventure golf verlengt het seizoen door ook avondmogelijkheden te bieden en verbreedt de doelgroep van het park en de recreatie eromheen.

Totale kosten: € 62.000,-
LEADER provincie: € 12.400,-
LEADER gemeenten: € 12.400,-

www.recreasupport.nl
Locatie: Vlagtwedde

Dorpshuis De Riggel is afgelopen jaren energieneutraal gemaakt en heeft hierdoor beduidend lagere exploitatiekosten. Het aanbod aan activiteiten en de vraag naar accommodatie door verenigingen en andere clubs is groot, wel zijn er opmerkingen en klachten over de verouderde staat van zowel het interieur als de meubels en voorzieningen. Het dorpshuis pakt daarom groots uit in een moderniseringsslag. Vergeelde systeemplafonds, jaren '80 schrootjes, versleten meubels en beschadigde tegeltjes: het gaat eruit en wordt vervangen door een fris alternatief. Ook de garderobe en de entree krijgen een opknappbeurt. In de keuken komen een nieuwe vaatwasmachine en afzuiging van de keuken. Daarnaast investeert het dorpshuis in een goede audio- en multimediaset. Dit is noodzakelijk om in de toekomst het huren van dergelijke installaties te vermijden en makkelijker nieuwe activiteiten te kunnen ontwikkelen. De moderniseringsslag heeft als doel bezoekers tevreden te houden en eventuele afgehaakte bezoekers terug te laten keren.

www.deriggel.nl

Locatie: Boven Pekela

Totale kosten: € 53.934,-
LEADER gemeenten: € 4.250,-
LEADER provincie: € 4.250,-

MODERNISERINGSSLAG 'DE RIGGEL'

THEMA:
Sociale cohesie

Colofon

Uitgave	LEADER Oost-Groningen i.s.m. provincie Groningen, afd. Landelijk gebied en water
Tekst en redactie	Evelien Kamphuis - www.desnellebruinevos.nl
Vormgeving en opmaak	JantyDesign - www.jantydesign.nl
Druk	Provincie Groningen

De foto's in dit jaaroverzicht komen van René Perton, Jarne Heuff, Suzanne Lammersen, Evelien Kamphuis, projectaanvragers en uit projectaanvragen en bijbehorende websites.

LEADER OOST-GRONINGEN

POSTADRES

Postbus 610

9700 AP Groningen

WWW.LEADEROOSTGRONINGEN.NL

Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling:
Europe investeert in zijn platteland

LEADER
OOST-GRONINGEN